

AZƏRBAYCAN

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN ORQANI

№ 203 (7930) ÇƏRŞƏNBƏ, 12 sentyabr 2018-ci il

Qəzetin əsası 1918-ci ildə qoyulmuşdur

www.azerbaijan-news.az

Qiyməti 40 qəpik

“AZƏRBAYCAN” – 100 İstiqlalımızın yadigarı, həmyaşıdı və tərənnümçüsü

HAMIMIZIN QƏZETİ

...Milli Məclisin yaz sessiyasının son günləri idi.

İclaslararası fasilədə deputatlardan bir neçəsi ilə parlament binasının foyesində yığılıb üstüüstü söhbətləşirdik.

Deputat həmkarım, “Azərbaycan” qəzetinin baş redaktoru, yaxın dostum Bəxtiyar Sadıqov da orada idi.

Söhbət gəldi çıxdı “Azərbaycan” qəzetinin 100 illik yubileyinin yaxınlaşmasına... Bu əlamətdar məqamla bağlı erkən təbriklərini, ürək sözlərini Bəxtiyar müəllimə və onun rəhbərlik etdiyi yaradıcı kollektivə hər bir cür çatdırdı.

Fürsət düşmüşkən bir əsrlik tarixə diqqət eddik. “Azərbaycan” qəzetinin 100 il əvvəl nəşrə başladığı günə, o dövrün tarixi şəraitinə hamılıqla qiyabı səyahətə çıxdı. Qəzetin ilk rəhbərlərindən, müəlliflərindən bir neçəsinin adlarını xatırladıq...

Kimsə dedi, görün o vaxt bu nəşrin necə güclü

yazarlara olub, qəzet nə qədər düşüncə adamlarını öz səhifələrində bir araya gətirib. Bəxtiyar müəllim özünəməxsus təmkinlə gülümsünüb qayıtdı ki, “bir dəqiqə gözləyin”.

O, qovluğunu açıb səndərlərin arasından ağ-qara bir şəkil çıxaraq mənə tərəf uzatdı:

- Hüseyinbəla müəllim, görün bu şəkildə kimlər var?! Pencəyimin döş cibindən eynəyimi çıxardım. Şəkli alıb gözlerimi önünə tutdum. Nəzərlərimi şəkildəki çöhrələrə zillədim və onların kimliyini ilk baxışdan ayırd etməyə çalışdım.

Bəxtiyar müəllim qiymətli tapıntıya sahib jurnalist həvəsi ilə dedi:

- Bu, “Azərbaycan” qəzetinin ilk redaksiyasında çalışmış insanların kollektiv fotosudur. Hələ görün şəkildəkilərin hamısını tanıyaçaq-sınız mı?! Yox, yaxşısı budur, özüm onları tanıdım.

O, qələmini bir-bir fotoadakı surətlər üzərində gəzdirib onların kimliyini nişan verməyə başladı:

- Baxın, bu, Üzeyir Hacıbəyli, bu, Məhəmməd Əmin Rəsulzadə, bu, Seyid Hüseyin... Hənəfi Zeynalli, Şəfi bəy Rüstəmbəyli, Xəlil İbrahim...

Məra qəhriyə güc gəldi, ətrafdakıları da fotonun ətrafına topladı. Bəxtiyar müəllim şəkildəkiləri göstər-göstərə, onların hər birinin qəzetdəki rolundan, “Azərbaycan”ın səhifələrində dərc edilmiş yazılarından da danışdı, müxtəssər məlumat verirdi.

Onun bələdçiliyi ilə bir şəklin işığında yüz il əvvələ səyahətimiz davam etdikcə hər kəs heyranətini, o fotodakı şəxsiyyətlərin böyüklüyünə məftunluğunu bir cür ifadə edirdi.

Ardı 3-cü səh.

Milli publisistikamızın öndəri, fəxri və iftixarı

“Azərbaycan” qəzetində ana dili məsələləri yaradıcı fəaliyyətin əsas istiqamətlərindəndir

Bu yaxınlarda xalqımızın tarixində ön əlamətdar hadisələrdən biri olan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranmasının 100 illiyi tamam oldu. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev müsəlman Şərqində ilk parlamentli respublikanın - Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illik yubileyinin dövlət səviyyəsində geniş qeyd olunması haqqında 16 may 2017-ci ildə sərəncam imzaladı.

Bundan əlavə, ölkə Prezidentinin 10 yanvar 2018-ci il tarixli digər bir sərəncamı ilə bu əlamətdar hadisə ilə əlaqədar olaraq 2018-ci il Azərbaycan Respublikasında “Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti ili” elan edildi. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin bu sərəncamlarının işığında xalqımızın tarixinin şanlı səhifələrindən biri olan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illik yubileyi münasibətilə istər respublikamızda, istərsə də ölkə xaricində bir sıra silsilə tədbirlər keçirilmiş və keçirilməkdə davam edir.

Ardı 4-cü səh.

TARIXİMİZƏ QAYĞI VƏ MƏSULİYYƏTLƏ YANAŞAQ

“Azərbaycan”ın elektron arxivi oxuculara təqdim olunur

Bəzən insan həyatında elə məqamlar olur ki, yaşadığı həqiqəti həmin insandan başqa heç kim bilmir və hətta onu özü ilə həyatdan aparır. İctimai xarakter daşıyan hadisələrdəki həqiqətlər isə tarixin səhifələrində gizlənir. Onu aşkar etmək hərdən uzun illər tələb edir.

Elə məqamlar da var ki, dövlətçilik baxımından son dərəcə əhəmiyyətlidir, həmişə aktualdır, onları xalqın və dövlətin gələcəyi naminə unutmaq, saxtalaşdırmaq olmaz. Çünki tarixin qisası ağır olur, tarix unudulduğu sevmir. Məşhur rus tarixçisi Ključevskinin dediyi kimi, tarix müəllim deyil, ancaq bilməyəndə ağır cəzalandırır.

Ardı 5-ci səh.

15 ilə 250 milyard dollar sərmayə, 44,3 milyard valyuta ehtiyatı

İlham Əliyevin yeni inkişaf konsepsiyası əsasında Azərbaycan MDB-də ən rəqabətədavamlı iqtisadiyyat qurub

Ötən həftə ABŞ-ın Beynəlxalq Anlaşma üçün İşgüzar Şurasının (BCIU) və İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin (İİTKM) birgə təşkilatlığı ilə Bakıda təşkil olunan “Azərbaycan Rəqabətlik Forumu 2018”də ölkəmizin son illərdə qazandığı nailiyyətlər və iqtisadi yüksəliş müzakirə mövzusu olub.

Forumda qeyd edilib ki, Prezident İlham Əliyevin uzaqgörən iqtisadi siyasəti sayəsində Azərbaycanda əlverişli biznes mühiti yaradılıb, investisiyaların cəlb olunması üçün çox mühüm qərarlar qəbul edilib, ciddi addımlar atılıb, həmçinin aqrar sektorda yüksəliş bəzi ölkələr üçün nümunə olub.

Möhkəm təməl
üzərində qurulan
inkişaf strategiyası

Son illərdə Prezident İlham Əliyevin dünya ölkə-

lərinin qabaqcıl təcrübəsinin ölkəmizə gətirilməsi, müasir texnologiyaların tətbiqinə əsaslanan istehsal, emal, infrastruktur sahələrinin yaradılması istiqamətində verdiyi göstərişlər, tapşırıqlar Azərbaycan iqtisadiyyatının daha da şaxələnməsini təmin edib, eləcə də xarici investisiyaların ölkəmizə cəlb edilməsi üçün möhkəm təməl yaradıb. Dövlət başçısının yeni iqtisadi konsepsiyasına uyğun olaraq iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi, qeyri-neft ixracının artırılması üzrə kompleks tədbirlər görüldü.

Yeni “Əsrin müqaviləsi”nin imzalanması, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun fəaliyyətə başlaması, “Cənub qaz dəhlizi”nin açılışı ilə ölkəmizə milyardlarla dollar həcmində yeni sərmayələr yatırılacaq.

Cənab İlham Əliyev bu uğurları dəyərləndirərkən vurğulayıb ki, Azərbaycan dövlətinin hər bir sahə üzrə konkret proqramları, planları, eyni zamanda güclü siyasi iradəsi, böyük maliyyə resursları var:

“Biz bu maliyyə resurslarını öz əlimizlə yaratmışıq və biz indi öz hesabımıza yaşayırıq”.

Bir zamanlar kredit alan, enerji idxal edən Azərbaycanın 15 il ərzində kredit verən və enerji ixrac edən dövlətə çevrilməsi həqiqətən tarixi nailiyyətdir. İlham Əliyevin söylədiyi kimi, son 15 il ərzində iqtisadi inkişaf baxımından Azərbaycan qədar sürətlə inkişaf edən ikinci ölkə olmayıb.

Ardı 2-ci səh.

Yeni tədris ili təhsildə dönüş ilinə çevriləcək

Bu il respublika üzrə 165 min 780 şagird birinci sinfə gedəcək

2018-2019-cu tədris ilində 1-ci sinfə 165780 şagirdin qəbulu proqnozlaşdırılır. Ümumtəhsil müəssisələrində ümumilikdə 1 592 317 şagirdin təhsil alacağı nəzərdə tutulur.

Bölgələrdə

34 yeni məktəb tikilir

Hazırda ölkənin müxtəlif bölgələrində 34 yeni məktəb binası tikilir, 22 məktəb binasında isə əsaslı təmir-bərpa iş-

ləri aparılır. Bu il respublika ərazisində 137 modul tipli təhsil müəssisəsi istifadəyə verəcək. Ümumilikdə Bakı şəhəri və ölkənin 54 rayonu olmaqla 193 obyektdə müvafiq işlər aparılır.

Təhsil Nazirliyinin mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, yeni

dərs ilinə 332 adda 6 726 029 nüsxə dərslik və müəllimlər üçün metodik vəsait çap edilib.

Şagirdlər dərslikləri sentyabr ayının 3-dən etibarən təhsil aldıkları məktəbdən əldə etməyə başlayıblar.

11-ci siniflər üçün dərsliklər yeni məzmununda hazırlanıb, 2, 3 və 7-ci siniflər üçün isə dərsliklərin məzmununa əsaslı dəyişikliklər edilib. Hər dərsliyin istifadə müddəti onun buraxılış ilindən etibarən 4 ildir.

İyul-avqust aylarında müəllimlərin işə qəbulu ilə bağlı keçirilən müsabiqədə 46839 namizəd iştirak edib. Onlardan 4053 nəfər işə qəbul olunub.

Bakıdakı 263 məktəbdə 940 məktəbəhazırlıq qrupu fəaliyyət göstərəcək

Yeni tədris ilində Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin (BŞTİ) tabeliyində fəaliyyət göstərən ümumi təhsil müəssisələrində 442 147 şagird təhsil alacaq. BŞTİ-nin tabeliyindəki ümumi təhsil məktəblərinin I sinfində 47 000-dən çox, IX sinfində 30 139, X sinfində 21 102, XI sinfində 20 379 şagird təhsil alacaq.

Ardı 2-ci səh.

“Yeni əsrin müqaviləsi” əlavə bonus və gəlirlər gətirir

AÇG-nin birgə işlənməsi və hasilatın pay bölgüsü haqqında dəyişdirilmiş və yenidən işlənməsi sazişin imzalanmasından bir il keçir

24 il əvvəl Xəzərin Azərbaycan sektorundakı “Azəri-Çirraq-Günəşli” (AÇG) yataqlarının tammiqyaslı işlənməsi və Hasilatın Pay Bölgüsü Sazişi (HPBS) imzalanmışdır və o, sonralar “Əsrin müqaviləsi” adını almışdır.

O zaman ulu öndər Heydər Əliyev böyük uzaqgörənliklə “Əsrin müqaviləsi”nin qarşıdakı inkişaf yolunun, nəhəng işlərin başlanğıcı olduğunu demişdi. Zaman göstərdi ki, bu, həqiqətən də gələcək əsrlərə hesablanmış bir sazişdir. Bir il əvvəl - 2017-ci il sentyabrın 14-də

AÇG-nin birgə işlənməsi və hasilatın pay bölgüsü haqqında dəyişdirilmiş və yenidən işlənməsi sazişin imzalanması deyilənləri bir daha təsdiq etmişdir.

1994-cü ildə AÇG-nin tammiqyaslı işlənməsi üçün saziş 30 il müddətinə imzalanmışdı. Dəyişdirilmiş və

yenidən işlənməsi sazişin imzalanması vaxtilə başlanan möhtəşəm işlərə mane olmaq istəyənlərə - xaricdəki əleyhdarlarımıza və daxildə aranı qarışdıran, “sapı özü-müzdən olan baltalara” tutarlı cavabdır.

Ardı 7-ci səh.

Sabirabad rayonunun Dadaşbəyli-Çöl Ağaməmmədli-Xankeçən-Salmanlı avtomobil yolunun tikintisi ilə bağlı tədbirlər haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. İyirmi iki min nəfər əhalinin yaşadığı 15 yaşayış məntəqəsinin birləşdirən Dadaşbəyli-Çöl Ağaməmmədli-Xankeçən-Salmanlı avtomobil yolunun tikintisi məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il dövlət büdcəsinin dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu xərclərinin bölgüsündə avtomobil yollarının tikintisi və yenidən qurulması üçün nəzərdə tutulmuş vəsaitin 15,1 milyon (on beş milyon bir yüz min) manatı Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinə ayrılınsın.

2. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi bu sərəncamın 1-ci hissəsində göstərilən məbləğdə maliyyələşməni təmin etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 11 sentyabr 2018-ci il

15 ilə 250 milyard dollar sərmayə, 44,3 milyard valyuta ehtiyatı

İlham Əliyevin yeni inkişaf konsepsiyası əsasında Azərbaycan MDB-də ən rəqabətədavamlı iqtisadiyyat qurub

Əvvəli 1-ci səh.

Əlverişli investisiya mühtiri xarici sərmayələrin həcmi hər il artırır

Forumda çıxış edən Baş nazirin birinci müavini Yaqub Eyubov son illərdə Azərbaycanda yaradılan investisiya mühtiri, ölkəmizin iqtisadiyyatına yatırılan daxili və xarici sərmayələrin həcmi, eləcə də respublikamızın xarici investisiyaları barədə ətraflı məlumat verib. Ballı olub ki, 2003-2017-ci illərdə ölkə iqtisadiyyatına bütün mənbələrdən 236 milyard dollar dəyərində investisiya yatırılıb. Bunun 118 milyard dolları, yeni 50 faiz xarici investisiyaların payına düşür. Ölkənin valyuta ehtiyatları isə 24 dəfə artaraq 44,3 milyard dollara yüksəlib.

Bu il də Azərbaycan iqtisadiyyatına həm yerli, həm də xarici investisiyalar yatırılıb. Avqust ayında Almaniya Kansleri Angela Merkelin Azərbaycana səfəri zamanı Prezident İlham Əliyev iki ölkənin iş adamlarının iştirak etdiyi biznes forumunda son 15 il ərzində Azərbaycana 250 milyard dollar həcmində sərmayə qoyulduğunu açıqlamışdı. Azərbaycan hər nəfərə düşən xarici investisiya həcminə görə regionda lider vəldirdir. Respublikamız həmçinin bu dövr ərzində investisiya ixrac edən ölkəyə çevrilib. Xaricə yönəldilmiş bərbəsa investisiyaların həcmi 19 milyard dollardan çox olub.

İqtisadiyyatda yüksək inkişaf templəri

Həyata keçirilən kompleks tədbirlər nəticəsində son 15 ildə Azərbaycan iqtisadiyyatında yüksək inkişaf templəri müşahidə edilib. Bu dövrdə ümumi daxili məhsul real ifadədə 3,6 dəfə artıb. Qeyri-neft sektorunun son 15 ildə orta illik artım tempi 8,1 faiz olub.

Dövlət başçısının daim diqqət mərkəzində saxladığı qeyri-neft sektorunun inkişafı ilə bağlı mühüm işlər görülüb və 2015-ci ildən etibarən ölkə iqtisadiyyatı keyfiyyətə yeni mərhələyə qədəm qoyub. Yeni iqtisadi şəraitə uyğun həyata keçirilən rasional makroiqtisadi siyasət, aparılan dərin islahatlar nəticəsində ölkə iqtisadiyyatındakı durğunluq qısa müddətdə aradan qalxıb. 2017-ci ildə qeyri-neft sektorunda 2,7 faizlik iqtisadi artım müşahidə edilib.

Baş nazirin birinci müavini qeyd edib ki, məşğulluqda qeyri-neft sektorunun payı 2003-cü ildə 68 faiz idisə, 2018-ci ildə 73 faizə çatıb. Bu müddətdə Azərbaycanda fəaliyyət göstərən sahibkarlıq subyektlərinin sayı 4,2 dəfə, hüquqi şəxslərin sayı 1,9 dəfə, kiçik müəssisələrin sayı 2 dəfə, fərdi sahibkarların sayı isə 5 dəfə artıb.

Yerli və xarici investorlara göstərilən dövlət dəstəyi

Aparılan iqtisadi islahatların ən mühüm istiqamətlərindən biri də investisiyaların təşviqi ilə bağlı həyata keçirilən tədbirlərdir. İnvestisiya təşviqi sənədi almış hüquqi şəxslərin və sahibkarların gəlirlərinin 50 faizi vergidən azad edilib. Yeni onlar əmək və torpaq vergisindən, idxal etdikləri texnika, texnoloji avadanlıq, qurğular üzrə ƏDV-dən və idxal rüsumlarından 7 il müddətinə azad olunub. Yeni salınan sənaye parkları və məhəllələrində aqroparklar və texnoparklarda neinki yerli biznes, eləcə də xarici sərmayələr üçün əlverişli biznes mühtiri yaradılıb. Bundan həm də xarici investorlar yararlanıblar. Qanunvericilik beynəlxalq tələblərə uyğunlaşdırılıb, ölkədə biznes fəaliyyəti

Azərbaycanda dini icmaların maddi-texniki təchizatının yaxşılaşdırılması ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. Azərbaycanda dini icmaların maddi-texniki təchizatının yaxşılaşdırılması məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Ehtiyat Fondundan Azərbaycan Respublikasının Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin tabeliyində olan Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fonduna 400,0 (dörd yüz) min manat ayrılınsın.

2. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi bu sərəncamın 1-ci hissəsində göstərilən məbləğdə maliyyələşməni təmin etsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 11 sentyabr 2018-ci il

asanlaşdırılıb, miqrasiya ilə bağlı köklü islahatlar aparılıb. Bu da dövlətin sahibkarlara göstərdiyi diqqət və qayğının bariz nümunəsidir.

Dövlət başçısının 2016-cı il 13 iyul tarixli sərəncamı ilə sahibkarlıq sahəsində son illər ərzində nail olunmuş sürətli inkişafın davamlılığının təmin edilməsi və rəqabət qabiliyyətinin möhkəmləndirilməsi, beynəlxalq reytinglərdə Azərbaycanın mövqeyinin daha da yaxşılaşdırılması məqsədilə komissiya yaradılmasının və müvafiq tədbirlər planının təsdiqlənməsinin böyük əhəmiyyətə malik olduğunu deyən Yaqub Eyubov vurğulayıb ki, hazırda komissiya Azərbaycanda biznes mühitinin əlverişliliyinin artırılması, beynəlxalq reytinglərdə ölkəmizin mövqeyinin daha da yaxşılaşdırılması istiqamətində sistemli işlər görür.

Bənzərsiz logistik zəncir yaradan ölkə

Son 15 ildə Azərbaycan həmçinin beynəlxalq logistika mərkəzinə çevrilib. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun işə düşməsi, Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanının fəaliyyətə başlaması, Ələt Azad İqtisadi Zonasının yaradılması istiqamətində işlərin sürətləndirilməsi ilə ölkəmiz bənzərsiz logistik zəncir yaradır. Bu gün uzaq Çindən konteynerlərə vurulan mallar Xəzər dənizindən keçməklə Azərbaycan vasitəsilə Avropaya çatdırılır. Bu da respublikamızın regionda həm də logistik mərkəzə çevrildiyini bir daha təsdiqləyir.

Şimal-Cənub və Şərq-Qərb neqliyat dəhlizlərinin yaradılması istiqamətində aparılan işlər də göz önündədir. Azərbaycan xarici sərmayə cəlb etməklə, həm də Avrasiyanın enerji və neqliyat xəritəsinin yenidən formalaşmasında yaxından iştirak edir. Ölkəmizin bu uğurlarını dəyərləndirərək cənab İlham Əliyev deyib ki, Azərbaycan Avrasiyanın enerji xəritəsinə yenidən tərtib edir. Beynəlxalq bazarlara və okeana çıxışı olmayan Azərbaycan Avrasiyanın neqliyat qovşağına çevrilib.

Əlbəttə ki, belə şəxələndirilmiş infrastruktur ölkədə ixracönmümlü və rəqabətqabiliyyətli iqtisadiyyatın inkişaf etməsinə real zəmin yaradır.

Davamlı enerji təminatı təhlükəsizliyin mühüm amilidir

Bu gün müasir dünyada və beynəlxalq münasibətlər sisteminə enerji amilinin rolu böyükdür. Yeni davamlı enerji təminatı enerji təhlükəsizliyinin mühüm amilinə çevrilib.

Son 15 ildə Azərbaycanın neft-qaz sektoruna müasir texnologiyaların və qabaqcıl təcürənin tətbiqi üçün təqribən 95 milyard dollar həcmində investisiya cəlb edilib. Ötən il 2 milyardıncı ton neftin hasilatı da bir daha Azərbaycanın neft-qaz ölkəsi olduğunu dünyaya nümayiş etdirdi.

“Cənub qaz dəhlizi”nin və onun bir seqmenti olan TANAP-ın açılışı istiqamətində görülmüş işlər xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Bu layihə Xəzər regionunun qaz təchizatı infrastrukturunu Avropa ilə birləşdirməklə bütün regionun enerji xəritəsinə dəyişəcək, enerji mənbə və marşrutlarının şəxələndirilməsində Azərbaycanı rolu daha da artıracaq.

Azad İqtisadi Zona 130 milyon insanın yaşadığı bir bazara xidmət göstərəcək

Baş nazirin birinci müavini forumda xarici tərəfdaşları Azərbaycan iqtisadiyyatına

yatına investisiya qoymağa dəvət edib və qeyd edib ki, Dünya Bankı və Beynəlxalq Valyuta Fondu kimi mötəbər beynəlxalq maliyyə təşkilatları qarşıdakı illərdə Azərbaycan iqtisadiyyatında artım proqnozlaşdırırlar.

“Azərbaycanda ortamüddətli dövrdə iqtisadi artım üzrə pozitiv dinamikanın qorunacağı şübhəsizdir. Xarici investorlar da ölkəmizə investisiya yatırmaq-la qazanclı çıxacaqlar”, - deyə Yaqub Eyubov vurğulayıb.

Ələt qəsəbəsində yaradılacaq Azad İqtisadi Zona ölkəmizin tranzit imkanlarının daha da genişlənməsi istiqamətində mühüm rol oynayacaq. Ələt AİZ-in beynəlxalq yük daşınma və Avropa-Asiya logistika zəncirlərində aparıcı rol oynamaqla yanaşı, yerli istehsalın təşviqində, “Made in Azerbaijan” brendinin dünya üzrə tanınmasında da müstəsna əhəmiyyəti var. Yeni limanın da daxil olduğu AİZ ilkin mərhələdə 400 ha, daha sonra isə 1000 ha ərazini əhatə edəcək. Burada qeyri-neft sektoru üzrə əlavə dəyər yaradan istehsal və xidmətlərin, o cümlədən istehsal sahələri qurmaq, malların regional distribütorluğunu həyata keçirmək və məhsulu yaxın bazarlara ixrac etmək üçün əlverişli şəraitin yaradılması planlaşdırılıb. Ümumilikdə AİZ-in regional miqyasda Cənubi Qafqaz, Mərkəzi Asiya, İran, Cənubi Rusiya və Türkiyənin daxil olduğu və 130 milyon insanın yaşadığı bir bazara xidmət göstərməsi nəzərdə tutulub.

Əlavə edək ki, bu zonanın digər azad iqtisadi zonalarından əsas fərqi bu mərkəzlə bağlı ayrıca bir qanunun qəbul edilməsidir. AİZ-in fəaliyyəti ayrıca bir qanunla tənzimlənəcək ki, bu da zondaxili bütün məsələlərin qanunvericilik çərçivəsində həll edilməsinə imkan verəcək. Nəticə etibarilə bu, investorların hüquqlarının qorunmasına təminat verməklə bu sahəyə daha çox investisiyanın cəlb edilməsinə şərait yaradacaq.

Azərbaycan MDB-də ən rəqabətədavamlı iqtisadiyyat qurub

Prezident İlham Əliyevin iqtisadi islahatlar kursu ölkə iqtisadiyyatının şəxələndirilməsi üçün geniş imkanlar açır. Əlverişli biznes mühtiri və infrastruktur, makroiqtisadi sabitlik, dövlət dəstəyi, yeni iqtisadi artım ünvanlarının müəyənəşməsi, iqtisadiyyatın proqnozlaşdırılma səviyyəsinin artması, həmçinin bazarlara yaxınlıq xarici sərmayənin cəlb üçün müntib zəmindir.

İqtisadi islahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin rəhbəri Vüsal Qasımlı isə qeyd edib ki, Şimal-Cənub və Şərq-Qərb dəhlizləri üzərində şəxələnməmiş neqliyyat-logistika infrastrukturunu ölkəmizin integrasiyasına yeni imkanlar açır. Azərbaycan MDB-də ən rəqabətədavamlı iqtisadiyyat qurub.

Onun fikrincə, “Azərbaycan Rəqabətlik Forumu 2018” hökumət və ABŞ biznes dairələri arasında davamlı iqtisadi inkişafı təmin edəcək sərmayə qoyuluşunun artırılması üçün yeni imkanlar açır. Ağ evin təşəbbüsü kimi qurulan Beynəlxalq Anlaşma üçün İsgüzar Şura bir çoxu “Fortune 500”-ə daxil olan 200 üzv şirkətə malikdir. Belə bir qurumun “Azərbaycan Rəqabətlik Forumu”nu dəstəkləməsi ölkəmizin biznes mühtiri-nə və iqtisadi siyasətə olan böyük etimadının göstəricisidir.

Bütün bunlar Azərbaycanın son 15 ildə iqtisadi baxımdan çox uğurla inkişaf etdiyini təsdiqləyən faktorlardır. 15 il ərzində iqtisadiyyat, yeni ümumi daxili məhsulun 3,2 dəfə artması isə dünya miqyasında rekord hesab olunur.

Rəşad BAXŞƏLİYEV,
“Azərbaycan”

Yeni tədris ili təhsildə dönüş ilinə çevriləcək

Bu il respublika üzrə 165 min 780 şagird birinci sinfə gedəcək

Əvvəli 1-ci səh.

Bakıdakı 263 ümumi təhsil müəssisəsində 940 məktəbəhazırlıq qrupunun fəaliyyət göstərməsi nəzərdə tutulub. Bu tədris ilində 5 yaşlıların 75 faizi məktəbəhazırlığa cəlb ediləcək.

Yeni dərs ilində 217 məktəbdə 483 təmayül sinfin təşkil olunması nəzərdə tutulur. Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin tabeliyində 307 ümumi təhsil məktəbi, 3 xüsusi tipli ümumi orta məktəb və 7 əyani-qiyabi axşam məktəbi fəaliyyət göstərir.

Paytaxtda 13 məktəb əsaslı təmir olunub, 4 yeni təhsil ocağı inşa edilib

Paytaxtın ümumi təhsil məktəblərində 2018-2019-cu dərs ilinə hazırlıq çərçivəsində BŞTİ-nin tabeliyində fəaliyyət göstərən 13 məktəbdə əsaslı təmir işləri aparılıb. Bundan əlavə, mövcud olan 2 məktəb binasının və ehtiyac olan ərazilərdə 2 yeni məktəbin inşası başa çatıb. Eləcə də 1 məktəbin qəzalı vəziyyətdə olan korpusunun sökülərək yenidən tikintisi həyata keçirilib.

1 məktəb üçün 1416 şagird yerlik yeni binanın tikintisi, 25 məktəbdə isə cari təmir və mühəndis-kommunikasiya işləri aparılıb. Belə ki, 2018-2019-cu dərs ilinə hazırlıq çərçivəsində Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin tabeliyində fəaliyyət göstərən 8, 171, 180, 223, 227, 295, 300, 310 nömrəli tam orta məktəblərdə, 2 nömrəli Texniki Humanitar Liseyde əsaslı təmir, 78,

187, 192, 198 nömrəli tam orta məktəblərdə isə əsaslı təmir və bərpa-gücləndirilmə işləri aparılıb.

Binaqədi rayonu 306 nömrəli tam orta məktəbin, Xətai rayonu 171 nömrəli tam orta məktəbin əlavə kor-

pusunun tikintisi həyata keçirilir. Şagird sıxlığının azaldılması məqsədilə Binaqədi rayonu 179 nömrəli tam orta məktəb üçün 1416 şagird yerlik yeni binanın, Nəsimi rayonu 11 nömrəli xüsusi məktəb üçün 264 şagird yer-

lik yeni binanın, Yasamal rayonu ərazisində Yasamal yaşayış kompleksində, Mağtağa qəsəbəsi, Savalan yaşayış massivində 960 şagird yerlik yeni məktəblərin tikintisi aparılmaqdadır. Görülən işlərin yeni tədris ili başlanana qədər yekunlaşması nəzərdə tutulub.

İlk dərslər “Vətənim Azərbaycan”a həsr olunacaq

Yeni tədris ilində ilk dərslər ibtidai siniflərdə “Vətənim Azərbaycan”, V-IX siniflərdə “Dövlət rəmzləri - müstəqilliyimizin simvolu”, X-XI siniflərdə “Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti - dövlətçiliyimizin bayrağıdır” mövzularına həsr olunacaq.

Təhsil nazirinin “Ümumi təhsil sahəsində 2018-2019-cu dərs ilinin prioritet fəaliyyət istiqamətləri barədə” əmrinə əsasən, təhsil müəssisələrinə tapşırıqlı ki, ümumi təhsil məktəblərində müvafiq mövzular üzrə ilk dərs məşğələsinin səmərəli və yaddaqalan olması üçün zəruri təşkilati işlər görülsün, həmin dərslərdə aidiyyəti təşkilatların nümayəndələrinin, müərribə və əmək vətənlərinin, məktəbin sabiq məzunlarının iştirakı nəzərdə tutulsun.

Bütün ümumi təhsil müəssisələrində hər iş həftəsinə pedaqoji və şagird həyətində düşən Azərbaycanın Dövlət himninin ifası ilə başlanmasa vətənpərvərlik nümunəsi kimi ümumi norma olaraq qəbul edilib.

Yasəmən BAĞIROVA,
“Azərbaycan”

Bələdiyyələrin qanunvericilik bazası təkmilləşdirilir

Sentyabrın 11-də Milli Məclisin Regional məsələlər komitəsinin 2018-ci ilin payız sessiyasında ilk iclası keçirildi. Komitənin sədri Arif Rəhimzadə deputatlarla payız sessiyasında uğurlu fəaliyyət arzuladı. İclasda ilk olaraq Milli Məclisin 2018-ci ilin yaz və növbədənə sessiyaları ərzində regional məsələlər komitəsinin gördüyü işlərə dair hesabat dinləndi.

Bildirildi ki, hesabat dövründə komitənin 3 iclası keçirilib, 4 məsələ müzakirə edilib. Komitə Ədliyyə Nazirliyinin Bələdiyyələrle iş mərkəzinin və Bələdiyyələrin Milli Assosiasiyalarının rəhbərləri, bələdiyyə sədrləri ilə əlaqəli işləyib, iclaslarda onların iştirakı təmin olunub. Yaz və növbədənə sessiyalar müddətində komitənin ünvanına daxil olmuş

159 müraciətin 99-u araşdırılıb lazımi tədbir görülməsi üçün müvafiq təşkilatlara göndərilib.

Yekunda hesabət qənaətbəx hesab olundu.

Sonra Arif Rəhimzadə komitənin 2018-ci il payız sessiyası üçün iş planı barədə məlumat verdi. Qeyd etdi ki, iş planına qanunvericilik təşəbbüsü qaydası ilə təqdim olunmuş 5 qanun layihə-

si daxil edilib. Bundan başqa, müvafiq orqanlarla razılaşdırılması və hazırlanması nəzərdə tutulan qanun layihələri də iş planında yer alıb. Müzakirələrdən sonra iş planı təsdiq olundu.

Daha sonra iclasda “Bələdiyyələrin statusu haqqında”, “Bələdiyyələrin maliyyəsinin əsasları haqqında”, “Yerli (bələdiyyə) vergilər və ödənişlər haqqında” qanunlarda dəyişikliklər edilməsi barədə layihələr müzakirə edildi. Dəyişikliklərin bir hissəsi “Reklam haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” 2017-ci il 17 noyabr tarixli qanunun tətbiqi ilə bağlı idi. Bəzi dəyişikliklər isə yerli büdcədə

qəbiristanlıqların salınması, saxlanması, qorunması, idarə olunması məqsədi ilə zəruri xərclərin nəzərdə tutulmasını təsbit edir, həmçinin qəbiristanlıqların salınması və idarə olunması məsələlərində bələdiyyələrin üzvlərinə düşən vəzifələrin müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilməsi qaydalarına uyğun olaraq həyata keçiriləmədiyi hallarda məsuliyyət məsələsinin təmin etmək məqsədi daşıyır.

Yekunda qanun layihələrinin Milli Məclisin plenar sessiyasının iclasında müzakirə olunması tövsiyə edildi.

Rəşad CƏFƏRLİ,
“Azərbaycan”

Bakıda İndoneziyanın müstəqilliyinin 73-cü ildönümü qeyd edilib

Sentyabrın 11-də İndoneziyanın Azərbaycanı səfirləri ölkəsinin müstəqilliyinin 73-cü ildönümü ilə əlaqədar rəsmi qəbul təşkil edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbirdə əvvəlcə hər iki ölkənin Dövlət himnləri səsləndirilib.

Qəbulda çıxış edən səfir Hüsnan Bay Fənani İndoneziyanın keçdiyi inkişaf yolundan danışdı.

Ölkələrimiz arasındakı əlaqələrdən bəhs edən səfir münasibətlərimizin son illərdə daha da inkişaf etdiyini deyib. O əlavə edib ki, İndoneziya Azərbaycanı özünə dost və tərəfdaş hesab edir. Siyasəti və iqtisadi əlaqələr yüksək səviyyədədir. İndoneziya və Azərbaycan arasında 30-dan çox yüksək səviyyəli səfərlər təşkil edilib. İndoneziya Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münasibətlərində dəstəkləyir.

Mədənyyət naziri Əbülfəs Qarayev rəsmi qəbulda çıxış edərək Azərbaycan hökuməti adından İndoneziya xalqını əlamətdar günün münasibətilə təbrik edib. O bildirib ki, ölkələrimizin əlaqələri, xüsusilə də parlamentlərarası münasibətlər sürətlə inkişaf edir. Hər iki ölkə beynəlxalq təşkilatlarda bir-birini dəstəkləyir. Ə.Qarayev İndoneziya ilə Azərbaycan arasında mövcud olan iqtisadi-ticarəti əlaqələrin daha da inkişaf etdirilməsinin vacibliyini vurğulayıb.

Nazir mədəniyyət sahəsində əlaqələrdən də danışaraq bildirib ki, İndoneziya səfirləri son iki ildə ölkəmizdə müxtəlif mədəniyyət festivalları keçirir, bu da xalqlarımızın əlaqələrinin güclənməsinə tökan verir. O, ölkələrimiz arasında münasibətlərin gələcəkdə daha da inkişaf edəcəyinə əminliyini ifadə edib.

“AZƏRBAYCAN” – 100 İstiqlalımızın yadigarı, həmyaşıdı və tərənnümçüsü

Əvvəl 1-ci səh.

Bu misilsiz hadisə ilə bilavasitə əlaqədar olan Silahlı Qüvvələrimizin, polisın, parlamentin... yaradılmasının da 100 illik yubileyidir. Belə şanlı yubileylərdən biri də Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin rəsmi mətbu orqanı olmuş “Azərbaycan” qəzetinin payına düşür. Xalqımızın ictimai-siyasi və mədəni həyatında mühüm rol oynamış “Azərbaycan” qəzetinin də bu günlərdə 100 yaşı tamam olur.

“Azərbaycan” qəzeti iftixarımız, qürur mənbəyimiz olan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti kimi qısa zaman kəsiyində fəaliyyət göstərməsinə baxmayaraq, adını mətbuat tariximizin ən parlaq və şanlı səhifələrindən birinə əbədi olaraq həkk etmiş və milli dövlətçiliyimizin inkişafı, azadlıq və istiqlal məfkuresinin geniş yayılması, siyasi publisistikanın güclənməsi istiqamətində misilsiz xidmətlər göstərmişdir.

“Azərbaycan” qəzeti yarandığı gündən (15 sentyabr 1918-ci il) başlayaraq ölkədə demokratik fikrin, sərbəst və azad düşüncənin tərəfdarı kimi çıxış etmiş və milli mətbuatın inkişafına öz töhfələrini vermişdir. “Azərbaycan” qəzetinə bir müddət redaktorluq etmiş, dövrün istedadlı jurnalisti, məhr bədi söz ustası kimi tanınmış Üzeyir bəy Hacıbəyli qəzetdəki məqalələrindən birində (“Təəsürat”, 10 yanvar 1919-cu il, №84) bu məsələ ilə bağlı yazır: “Qəzetimizin (“Azərbaycan”ın - *M.N.*) firqə və partiya xaricində rəsmi bir orqan olduğu hər kəsə məlumdur. Hərgünkü möhtəviyyatından (məzmunundan - *M.N.*) məlum olduğu üzrə vətən abadlığı, millət səlamətliyi, camaat tərəqqisi, dövlət intizamı ilə barəbar, istiqlal və gənə də istiqlal şüarlarını virdi-zəban (dil əzbəri - *M.N.*) edüb də bunun hüsulində (qazanılmasında - *M.N.*) əlindən gələn qədər çalışmaqda olan qəzetimiz bu dairədə yazılmaqda olan məqalələrə sütunlarını bir ananın balasına qarşı açdığı qucağı kibi kəmaliməyl və məhəbbətlə acubudur”.

Xalqımızın milli oyanışında müstəsna xidmətləri olan “Azərbaycan” qəzetinin fəaliyyətinə ən yüksək qiyməti ulu öndər Heydər Əliyev vermişdir: “1918-ci ildə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin rəsmi orqanı kimi fəaliyyətə başlamış “Azərbaycan” qəzeti yarandığı gündən milli azadlıq mübarizəsinin ön sıralarında addımlamış, xalqımızın çoxillik arzu və istəklərini ifadəçisinə çevrilmiş, onun mənevəni dəyərlərini, ictimai-siyasi ideallarının formalaşması işinə önəmli töhfə vermişdir. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin süqutundan sonra fəaliyyətini dayandıran “Azərbaycan” qəzeti xalqımızın 1991-ci ildə yenidən müstəqilliyə qazanması ilə öz fəaliyyətini bərpa etmiş, azadlıq və suverenlik ideyalarını həyata keçirilməsində fəal surətdə iştirak etmişdir” (*“Azərbaycan” qəzeti, 15 sentyabr 1998-ci il*).

Fərhləndirici haldır ki, Xalq Cümhuriyyətinin tarixi salnaməsi, dövrün əvəzsiz yadigarı və özünəməxsus atributu olan “Azərbaycan” qəzetinin müstəqillik, milli dövlət quruculuğu, vətənpərvərlik və azərbaycançılıq kimi ideyalarını hazırda rəsmi dövlət qəzeti və Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinin orqanı statusunu daşıyan “Azərbaycan” qəzeti də uğurla davam etdirir və bu istiqamətdə səmərəli fəaliyyət göstərir. Cümhuriyyət dövrünün “Azərbaycan” qəzetinin layiqli varisi olan bugünkü “Azərbaycan”-ı da ölkəmizin çoxsaylı mətbuat orqanları sırasında özünəməxsus yeri və sanballı çəkisi vardır.

Xalq Cümhuriyyəti dövrünün “Azərbaycan” qəzetinin mövzu dairəsi geniş idi. Onun səhifələrində ölkənin ictimai-siyasi, mədəni-mənavi, sosial-məişət problemlərindən tutmuş beynəlxalq məsələlərə qədər geniş dil mövzular ətrafında peşəkar jurnalist qələmindən çıxmış maraqlı və sanballı yazılar dərc olunurdu. Tariximizin işıqlı səhifələrindən biri kimi bizə miras qalan “Azərbaycan” qəzetinin 1918-1920-ci illərdə ən çox dəyər verdiyi, geniş şəkildə işıqlandırdığı məsələlərdən biri də ana dili ilə bağlı idi. Bu da təsadüfi deyildi, çünki qəzetin ətrafında toplaşmış müntəzəqlər ziyalıları, milli mətbuatın qaymaqdan yaxşı bildirdik ki, dil xalqın varlığıdır, milli dövlətçiliyin tərkib hissəsi və əsas atributlarından biridir. Dil, eyni zamanda, xalqın sərvəti kimi onun taleyi ilə bilavasitə bağlı olan ən böyük milli-mənavi bir dəyərdir. Xalq Cümhuriyyəti dövründə cəmi 443 nömrəsi işıq üzü görmüş “Azərbaycan” qəzetində dilə bağlı məsələlərin işıqlandırılmasında, milli dilin təbliğində Üzeyir bəy Hacıbəyli, Məmməd Əmin Rəsulzadə, Xəlil İbrahim, Fərhad Ağazadə, Xəlil Səid Xocayev, Məhəmməd ağa Şaxtışalı, Sultan Məcid Qənizadə, Əhməd Cavad, Seyid Hüseyn kimi ziyalıların müstəsna xidmətləri olmuşdur. Bu sıradadır Ü.Hacıbəylinin fəaliyyəti xüsusi diqqətçəkicidir və bu gün də öz aktuallığını qoruyub saxlamaqdadır.

Məlum olduğu kimi, bu böyük sənətkar hələ 1907-ci ildə 22 yaşında olarkən “Mətbuatda müstəmlə üsası, hüquqi, iqtisadi və əskəri sözlərin türk-rusi və türki-türk lüğəti”ni tərtib edərək bununla da diqqəti bu sahədə olan boşluğa yönəlmiş, həm də Azərbaycan çiliçlik elminə öz töhfəsini vermişdir. Maraqlıdır ki, Bakıda Orucov qardaşları mətbəəsində işıq üzü gör-

müş bu dəyərli kitabın nəşiri Məmməd Əmin Rəsulzadədir. Ü.Hacıbəylinin yene həmin ildə işıq üzü görmüş “Hesab məsələləri” kitabı Azərbaycan türkcəsində elmi üslubun böyük nailiyyəti idi. Bir qədər ondan əvvəl isə Ü.Hacıbəylinin “İrşad” qəzetinin 15, 16 və 20 fevral 1906-cı il tarixli nömrələrində dilimizlə bağlı “Hənsi vasitələr ilə dilimizi öyrənil kəsbiməarif etməliyiz” adlı irihəcmli və sanballı bir məqaləsi dərc olunmuşdur. Məqalədən aydın olur ki, qar hökuməti Azərbaycan məktəblərində tədris işlərinin ana dilində aparılmasına icazə vermişdir. Buna ürəkədən sevinən müəllif məsələ ilə bağlı ana dilinin öyrənilməsinin zəruriliyini vurğulayır, lakin bu sahədə müəyyən problemlərin də olduğunu ürək yanığı ilə qeyd edir. Peşəkarlığı və vətəndaş qeyrəti ilə seçilən məqalədə Ü.Hacıbəyli təəssüf hissi ilə yazır ki, ölkədə ana dilini mükəmməl bilən və onu tədris etməyə qadir olan milli kadrılar çatışmır, daha doğrusu, yox düşürsənsənsindir. Buna görə də müəllif hesab edir ki, ibtidai məktəblərin birinci sinfində dərs deyən və ana dilini bilməyən müəllimlərin köməyiylə dil öyrənmək mümkün deyil. Müəllif ele məqalənin əvvəlində böyük qürur və iftixar hissi ilə yazır ki, Azərbaycan türkcəsi ən mükəmməl və zəngin bir dildir: “...Bizim türk lisanımız (dilimiz -

dilə bağlı məqamlarda müəllifin şəxsi münasibəti və vətəndaşlıq mövqeyi öz əksini tapmışdır. Məsələn, qəzetin 10 yanvar 1919-cu il tarixli, 84-cü nömrəsində dərc olunmuş “Təəsürat”da müəllif parlaman üzvlərinin iclasda rusca danışmalarından meyus olduğunu bildirərək yazır: “Rəbəci klubda rus fəhlələri müsəlman natiqlərindən rusca danışmağı tələb edirmişlər. Parlamentdə dəxi hər dəm bunu tələb edənlər olmuyor degil: fəqət tələb edənlər ruslar degildir”.

Müəllifin millı duyğularına toxunan da məhz odur ki, parlamentdə məbuslar ilə reis efəndi (iclasın sədri - Həsən bəy Ağayev - *M.N.*) arasında və ya məbuslarınmızın öz aralarında gədən söhbətlər bəzən rusca olur. Müəllif buna nümunə olaraq iki nəfərin danışığına aid rusca üç cümləni də nümunə kimi verərək yazır: “Bunun kimi mükəlliməyi-parlamanda rusca keçirtməgə nə hacət? Bir halda ki danışan da türkdür (azərbaycanlıdır - *M.N.*), danışdırılan da”. Ü.Hacıbəyli məqalədə daha sonra ana dili ilə bağlı daha bir incə məqama toxunaraq yazır: “İrəvan hadisəti xüsusundə hökumətə “zapros” verildi (məndə rusca danışmağa başladım, lakin qərəzsiz degildir: bu “zapros” sözi parlamamızda ümumiyyət etibarilə “istizah” (izahat - *M.N.*) və “izahat” kimi başqa mənaları ifadə edən

Milli publisistikamızın öndəri, fəxri və iftixarı

“Azərbaycan” qəzetində ana dili məsələləri yaradıcı fəaliyyətin əsas istiqamətlərindəndir

M.N.) Avropa üləma (alimləri - *M.N.*) və filosofların rəyinə nəzərən ən vəsi (zəngin - *M.N.*) və kamil bir dildir ki, onun vasitəsilə insan ən ali fikirlərini və ən dəqiq hislərini bəyana qadırılır. Belə bir zəngin lisanın sahibi olub da onunla istifadə etməməyinin özü böyük bir bədbəxtlikdir”. Göründüyü kimi, müəllif problemi dilə də yox, onun daşıyıcılarında, daha doğrusu, bu dili mükəmməl bilməyən şəxslərdə görür. Yeri gəlmişkən qeyd edim ki, yaşadığımız günlərdə də çox zaman bəzi jurnalistlər dilimizlə bağlı hansı problemlərin olduğunu soruşurlar. Cavab isə belə olur: zəngin və gözəl, ahəngdar və musiqili dilimizdə heç bir problem yoxdur. Problem isə tərt yazılı, istərsə də şifahi nitqlərdə ədəbi dilimizin normalarını pozan, xüsusilə də yerli-yersiz cənəbi kəlmələr işlədən bəzi şəxslərdədir.

Üzeyir Hacıbəyli də həmin məqaləsinin əvvəlində məhz bu vacib və mühüm məsələyə toxunaraq Rusiyada təhsil almış bəzi şəxslərin rusca sözlər işlətməsinə kəskin etirazını bildirir. Məqalənin əsas hissəsi isə məzmununa görə daha çox fəyleyən təsirli başlıqlayır. Belə ki, Ü.Hacıbəyli burada kinayə ilə yazır ki, dil öyrənməyin iki vasitəsi var: birincisi, qəzetlər; ikincisi isə ana dilində danışmaq və yazmaq. Birinci vasitəni - qəzetləri satırık gültü hədəfinə çevirən müəllif onları dil baxımından bir neçə qrupa bölür və bəzi qəzetlərin dilini anlamaq üçün qalın-qalın lüğətlərə müraciət etməyin lazım olduğunu bildirir. Müəllif bununla diqqəti dövrün bəzi qəzetlərinin ana dili məsələsinə fərqli münasibət bəsləmələrinə yönəldir və bunun mənfi cəhətlərini göstərir. Məqalədə, eyni zamanda, Azərbaycan dilində işləən ərəb və fars sözlərinə də toxunulur. Bu məsələyə peşəkar dilçi kimi yanaşan müəllifin fikrincə, onların bir çoxunu dəyişdirməyə heç bir lüzum yoxdur, çünki dünyanın bütün dillərində alınma sözlər vardır. Əsas məsələ ondadır ki, öz mədəniyyət və mərifətimiz üçün zəngin dilimizi yaxşı öyrənməliyik. Bu isə daha çox məktəblərdən və savadlı müəllimlərdən aslıdır. Beləliklə, vətənpərvər gənc ziyalı Ü.Hacıbəyli bu məqaləsində ana dilini yaxşı öyrənməyin yolu məariflənməkdə, məktəbdə görür və üzünü xeyriyyə cəmiyyətlərinə tutaraq onları bu yola-fərsəyə peşəkar dilçi kimi yanaşan müəllifin fikrincə, onların bir çoxunu dəyişdirməyə heç bir lüzum yoxdur, çünki dünyanın bütün dillərində alınma sözlər vardır. Əsas məsələ ondadır ki, öz mədəniyyət və mərifətimiz üçün zəngin dilimizi yaxşı öyrənməliyik. Bu isə daha çox məktəblərdən və savadlı müəllimlərdən aslıdır. Beləliklə, vətənpərvər gənc ziyalı Ü.Hacıbəyli bu məqaləsində ana dilini yaxşı öyrənməyin yolu məariflənməkdə, məktəbdə görür və üzünü xeyriyyə cəmiyyətlərinə tutaraq onları bu yola-fərsəyə peşəkar dilçi kimi yanaşan müəllifin fikrincə, onların bir çoxunu dəyişdirməyə heç bir lüzum yoxdur, çünki dünyanın bütün dillərində alınma sözlər vardır. Əsas məsələ ondadır ki, öz mədəniyyət və mərifətimiz üçün zəngin dilimizi yaxşı öyrənməliyik. Bu isə daha çox məktəblərdən və savadlı müəllimlərdən aslıdır. Beləliklə, vətənpərvər gənc ziyalı Ü.Hacıbəyli bu məqaləsində ana dilini yaxşı öyrənməyin yolu məariflənməkdə, məktəbdə görür və üzünü xeyriyyə cəmiyyətlərinə tutaraq onları bu yola-fərsəyə peşəkar dilçi kimi yanaşan müəllifin fikrincə, onların bir çoxunu dəyişdirməyə heç bir lüzum yoxdur, çünki dünyanın bütün dillərində alınma sözlər vardır. Əsas məsələ ondadır ki, öz mədəniyyət və mərifətimiz üçün zəngin dilimizi yaxşı öyrənməliyik. Bu isə daha çox məktəblərdən və savadlı müəllimlərdən aslıdır. Beləliklə, vətənpərvər gənc ziyalı Ü.Hacıbəyli bu məqaləsində ana dilini yaxşı öyrənməyin yolu məariflənməkdə, məktəbdə görür və üzünü xeyriyyə cəmiyyətlərinə tutaraq onları bu yola-fərsəyə peşəkar dilçi kimi yanaşan müəllifin fikrincə, onların bir çoxunu dəyişdirməyə heç bir lüzum yoxdur, çünki dünyanın bütün dillərində alınma sözlər vardır. Əsas məsələ ondadır ki, öz mədəniyyət və mərifətimiz üçün zəngin dilimizi yaxşı öyrənməliyik. Bu isə daha çox məktəblərdən və savadlı müəllimlərdən aslıdır. Beləliklə, vətənpərvər gənc ziyalı Ü.Hacıbəyli bu məqaləsində ana dilini yaxşı öyrənməyin yolu məariflənməkdə, məktəbdə görür və üzünü xeyriyyə cəmiyyətlərinə tutaraq onları bu yola-fərsəyə peşəkar dilçi kimi yanaşan müəllifin fikrincə, onların bir çoxunu dəyişdirməyə heç bir lüzum yoxdur, çünki dünyanın bütün dillərində alınma sözlər vardır. Əsas məsələ ondadır ki, öz mədəniyyət və mərifətimiz üçün zəngin dilimizi yaxşı öyrənməliyik. Bu isə daha çox məktəblərdən və savadlı müəllimlərdən aslıdır. Beləliklə, vətənpərvər gənc ziyalı Ü.Hacıbəyli bu məqaləsində ana dilini yaxşı öyrənməyin yolu məariflənməkdə, məktəbdə görür və üzünü xeyriyyə cəmiyyətlərinə tutaraq onları bu yola-fərsəyə peşəkar dilçi kimi yanaşan müəllifin fikrincə, onların bir çoxunu dəyişdirməyə heç bir lüzum yoxdur, çünki dünyanın bütün dillərində alınma sözlər vardır. Əsas məsələ ondadır ki, öz mədəniyyət və mərifətimiz üçün zəngin dilimizi yaxşı öyrənməliyik. Bu isə daha çox məktəblərdən və savadlı müəllimlərdən aslıdır. Beləliklə, vətənpərvər gənc ziyalı Ü.Hacıbəyli bu məqaləsində ana dilini yaxşı öyrənməyin yolu məariflənməkdə, məktəbdə görür və üzünü xeyriyyə cəmiyyətlərinə tutaraq onları bu yola-fərsəyə peşəkar dilçi kimi yanaşan müəllifin fikrincə, onların bir çoxunu dəyişdirməyə heç bir lüzum yoxdur, çünki dünyanın bütün dillərində alınma sözlər vardır. Əsas məsələ ondadır ki, öz mədəniyyət və mərifətimiz üçün zəngin dilimizi yaxşı öyrənməliyik. Bu isə daha çox məktəblərdən və savadlı müəllimlərdən aslıdır. Beləliklə, vətənpərvər gənc ziyalı Ü.Hacıbəyli bu məqaləsində ana dilini yaxşı öyrənməyin yolu məariflənməkdə, məktəbdə görür və üzünü xeyriyyə cəmiyyətlərinə tutaraq onları bu yola-fərsəyə peşəkar dilçi kimi yanaşan müəllifin fikrincə, onların bir çoxunu dəyişdirməyə heç bir lüzum yoxdur, çünki dünyanın bütün dillərində alınma sözlər vardır. Əsas məsələ ondadır ki, öz mədəniyyət və mərifətimiz üçün zəngin dilimizi yaxşı öyrənməliyik. Bu isə daha çox məktəblərdən və savadlı müəllimlərdən aslıdır. Beləliklə, vətənpərvər gənc ziyalı Ü.Hacıbəyli bu məqaləsində ana dilini yaxşı öyrənməyin yolu məariflənməkdə, məktəbdə görür və üzünü xeyriyyə cəmiyyətlərinə tutaraq onları bu yola-fərsəyə peşəkar dilçi kimi yanaşan müəllifin fikrincə, onların bir çoxunu dəyişdirməyə heç bir lüzum yoxdur, çünki dünyanın bütün dillərində alınma sözlər vardır. Əsas məsələ ondadır ki, öz mədəniyyət və mərifətimiz üçün zəngin dilimizi yaxşı öyrənməliyik. Bu isə daha çox məktəblərdən və savadlı müəllimlərdən aslıdır. Beləliklə, vətənpərvər gənc ziyalı Ü.Hacıbəyli bu məqaləsində ana dilini yaxşı öyrənməyin yolu məariflənməkdə, məktəbdə görür və üzünü xeyriyyə cəmiyyətlərinə tutaraq onları bu yola-fərsəyə peşəkar dilçi kimi yanaşan müəllifin fikrincə, onların bir çoxunu dəyişdirməyə heç bir lüzum yoxdur, çünki dünyanın bütün dillərində alınma sözlər vardır. Əsas məsələ ondadır ki, öz mədəniyyət və mərifətimiz üçün zəngin dilimizi yaxşı öyrənməliyik. Bu isə daha çox məktəblərdən və savadlı müəllimlərdən aslıdır. Beləliklə, vətənpərvər gənc ziyalı Ü.Hacıbəyli bu məqaləsində ana dilini yaxşı öyrənməyin yolu məariflənməkdə, məktəbdə görür və üzünü xeyriyyə cəmiyyətlərinə tutaraq onları bu yola-fərsəyə peşəkar dilçi kimi yanaşan müəllifin fikrincə, onların bir çoxunu dəyişdirməyə heç bir lüzum yoxdur, çünki dünyanın bütün dillərində alınma sözlər vardır. Əsas məsələ ondadır ki, öz mədəniyyət və mərifətimiz üçün zəngin dilimizi yaxşı öyrənməliyik. Bu isə daha çox məktəblərdən və savadlı müəllimlərdən aslıdır. Beləliklə, vətənpərvər gənc ziyalı Ü.Hacıbəyli bu məqaləsində ana dilini yaxşı öyrənməyin yolu məariflənməkdə, məktəbdə görür və üzünü xeyriyyə cəmiyyətlərinə tutaraq onları bu yola-fərsəyə peşəkar dilçi kimi yanaşan müəllifin fikrincə, onların bir çoxunu dəyişdirməyə heç bir lüzum yoxdur, çünki dünyanın bütün dillərində alınma sözlər vardır. Əsas məsələ ondadır ki, öz mədəniyyət və mərifətimiz üçün zəngin dilimizi yaxşı öyrənməliyik. Bu isə daha çox məktəblərdən və savadlı müəllimlərdən aslıdır. Beləliklə, vətənpərvər gənc ziyalı Ü.Hacıbəyli bu məqaləsində ana dilini yaxşı öyrənməyin yolu məariflənməkdə, məktəbdə görür və üzünü xeyriyyə cəmiyyətlərinə tutaraq onları bu yola-fərsəyə peşəkar dilçi kimi yanaşan müəllifin fikrincə, onların bir çoxunu dəyişdirməyə heç bir lüzum yoxdur, çünki dünyanın bütün dillərində alınma sözlər vardır. Əsas məsələ ondadır ki, öz mədəniyyət və mərifətimiz üçün zəngin dilimizi yaxşı öyrənməliyik. Bu isə daha çox məktəblərdən və savadlı müəllimlərdən aslıdır. Beləliklə, vətənpərvər gənc ziyalı Ü.Hacıbəyli bu məqaləsində ana dilini yaxşı öyrənməyin yolu məariflənməkdə, məktəbdə görür və üzünü xeyriyyə cəmiyyətlərinə tutaraq onları bu yola-fərsəyə peşəkar dilçi kimi yanaşan müəllifin fikrincə, onların bir çoxunu dəyişdirməyə heç bir lüzum yoxdur, çünki dünyanın bütün dillərində alınma sözlər vardır. Əsas məsələ ondadır ki, öz mədəniyyət və mərifətimiz üçün zəngin dilimizi yaxşı öyrənməliyik. Bu isə daha çox məktəblərdən və savadlı müəllimlərdən aslıdır. Beləliklə, vətənpərvər gənc ziyalı Ü.Hacıbəyli bu məqaləsində ana dilini yaxşı öyrənməyin yolu məariflənməkdə, məktəbdə görür və üzünü xeyriyyə cəmiyyətlərinə tutaraq onları bu yola-fərsəyə peşəkar dilçi kimi yanaşan müəllifin fikrincə, onların bir çoxunu dəyişdirməyə heç bir lüzum yoxdur, çünki dünyanın bütün dillərində alınma sözlər vardır. Əsas məsələ ondadır ki, öz mədəniyyət və mərifətimiz üçün zəngin dilimizi yaxşı öyrənməliyik. Bu isə daha çox məktəblərdən və savadlı müəllimlərdən aslıdır. Beləliklə, vətənpərvər gənc ziyalı Ü.Hacıbəyli bu məqaləsində ana dilini yaxşı öyrənməyin yolu məariflənməkdə, məktəbdə görür və üzünü xeyriyyə cəmiyyətlərinə tutaraq onları bu yola-fərsəyə peşəkar dilçi kimi yanaşan müəllifin fikrincə, onların bir çoxunu dəyişdirməyə heç bir lüzum yoxdur, çünki dünyanın bütün dillərində alınma sözlər vardır. Əsas məsələ ondadır ki, öz mədəniyyət və mərifətimiz üçün zəngin dilimizi yaxşı öyrənməliyik. Bu isə daha çox məktəblərdən və savadlı müəllimlərdən aslıdır. Beləliklə, vətənpərvər gənc ziyalı Ü.Hacıbəyli bu məqaləsində ana dilini yaxşı öyrənməyin yolu məariflənməkdə, məktəbdə görür və üzünü xeyriyyə cəmiyyətlərinə tutaraq onları bu yola-fərsəyə peşəkar dilçi kimi yanaşan müəllifin fikrincə, onların bir çoxunu dəyişdirməyə heç bir lüzum yoxdur, çünki dünyanın bütün dillərində alınma sözlər vardır. Əsas məsələ ondadır ki, öz mədəniyyət və mərifətimiz üçün zəngin dilimizi yaxşı öyrənməliyik. Bu isə daha çox məktəblərdən və savadlı müəllimlərdən aslıdır. Beləliklə, vətənpərvər gənc ziyalı Ü.Hacıbəyli bu məqaləsində ana dilini yaxşı öyrənməyin yolu məariflənməkdə, məktəbdə görür və üzünü xeyriyyə cəmiyyətlərinə tutaraq onları bu yola-fərsəyə peşəkar dilçi kimi yanaşan müəllifin fikrincə, onların bir çoxunu dəyişdirməyə heç bir lüzum yoxdur, çünki dünyanın bütün dillərində alınma sözlər vardır. Əsas məsələ ondadır ki, öz mədəniyyət və mərifətimiz üçün zəngin dilimizi yaxşı öyrənməliyik. Bu isə daha çox məktəblərdən və savadlı müəllimlərdən aslıdır. Beləliklə, vətənpərvər gənc ziyalı Ü.Hacıbəyli bu məqaləsində ana dilini yaxşı öyrənməyin yolu məariflənməkdə, məktəbdə görür və üzünü xeyriyyə cəmiyyətlərinə tutaraq onları bu yola-fərsəyə peşəkar dilçi kimi yanaşan müəllifin fikrincə, onların bir çoxunu dəyişdirməyə heç bir lüzum yoxdur, çünki dünyanın bütün dillərində alınma sözlər vardır. Əsas məsələ ondadır ki, öz mədəniyyət və mərifətimiz üçün zəngin dilimizi yaxşı öyrənməliyik. Bu isə daha çox məktəblərdən və savadlı müəllimlərdən aslıdır. Beləliklə, vətənpərvər gənc ziyalı Ü.Hacıbəyli bu məqaləsində ana dilini yaxşı öyrənməyin yolu məariflənməkdə, məktəbdə görür və üzünü xeyriyyə cəmiyyətlərinə tutaraq onları bu yola-fərsəyə peşəkar dilçi kimi yanaşan müəllifin fikrincə, onların bir çoxunu dəyişdirməyə heç bir lüzum yoxdur, çünki dünyanın bütün dillərində alınma sözlər vardır. Əsas məsələ ondadır ki, öz mədəniyyət və mərifətimiz üçün zəngin dilimizi yaxşı öyrənməliyik. Bu isə daha çox məktəblərdən və savadlı müəllimlərdən aslıdır. Beləliklə, vətənpərvər gənc ziyalı Ü.Hacıbəyli bu məqaləsində ana dilini yaxşı öyrənməyin yolu məariflənməkdə, məktəbdə görür və üzünü xeyriyyə cəmiyyətlərinə tutaraq onları bu yola-fərsəyə peşəkar dilçi kimi yanaşan müəllifin fikrincə, onların bir çoxunu dəyişdirməyə heç bir lüzum yoxdur, çünki dünyanın bütün dillərində alınma sözlər vardır. Əsas məsələ ondadır ki, öz mədəniyyət və mərifətimiz üçün zəngin dilimizi yaxşı öyrənməliyik. Bu isə daha çox məktəblərdən və savadlı müəllimlərdən aslıdır. Beləliklə, vətənpərvər gənc ziyalı Ü.Hacıbəyli bu məqaləsində ana dilini yaxşı öyrənməyin yolu məariflənməkdə, məktəbdə görür və üzünü xeyriyyə cəmiyyətlərinə tutaraq onları bu yola-fərsəyə peşəkar dilçi kimi yanaşan müəllifin fikrincə, onların bir çoxunu dəyişdirməyə heç bir lüzum yoxdur, çünki dünyanın bütün dillərində alınma sözlər vardır. Əsas məsələ ondadır ki, öz mədəniyyət və mərifətimiz üçün zəngin dilimizi yaxşı öyrənməliyik. Bu isə daha çox məktəblərdən və savadlı müəllimlərdən aslıdır. Beləliklə, vətənpərvər gənc ziyalı Ü.Hacıbəyli bu məqaləsində ana dilini yaxşı öyrənməyin yolu məariflənməkdə, məktəbdə görür və üzünü xeyriyyə cəmiyyətlərinə tutaraq onları bu yola-fərsəyə peşəkar dilçi kimi yanaşan müəllifin fikrincə, onların bir çoxunu dəyişdirməyə heç bir lüzum yoxdur, çünki dünyanın bütün dillərində alınma sözlər vardır. Əsas məsələ ondadır ki, öz mədəniyyət və mərifətimiz üçün zəngin dilimizi yaxşı öyrənməliyik. Bu isə daha çox məktəblərdən və savadlı müəllimlərdən aslıdır. Beləliklə, vətənpərvər gənc ziyalı Ü.Hacıbəyli bu məqaləsində ana dilini yaxşı öyrənməyin yolu məariflənməkdə, məktəbdə görür və üzünü xeyriyyə cəmiyyətlərinə tutaraq onları bu yola-fərsəyə peşəkar dilçi kimi yanaşan müəllifin fikrincə, onların bir çoxunu dəyişdirməyə heç bir lüzum yoxdur, çünki dünyanın bütün dillərində alınma sözlər vardır. Əsas məsələ ondadır ki, öz mədəniyyət və mərifətimiz üçün zəngin dilimizi yaxşı öyrənməliyik. Bu isə daha çox məktəblərdən və savadlı müəllimlərdən aslıdır. Beləliklə, vətənpərvər gənc ziyalı Ü.Hacıbəyli bu məqaləsində ana dilini yaxşı öyrənməyin yolu məariflənməkdə, məktəbdə görür və üzünü xeyriyyə cəmiyyətlərinə tutaraq onları bu yola-fərsəyə peşəkar dilçi kimi yanaşan müəllifin fikrincə, onların bir çoxunu dəyişdirməyə heç bir lüzum yoxdur, çünki dünyanın bütün dillərində alınma sözlər vardır. Əsas məsələ ondadır ki, öz mədəniyyət və mərifətimiz üçün zəngin dilimizi yaxşı öyrənməliyik. Bu isə daha çox məktəblərdən və savadlı müəllimlərdən aslıdır. Beləliklə, vətənpərvər gənc ziyalı Ü.Hacıbəyli bu məqaləsində ana dilini yaxşı öyrənməyin yolu məariflənməkdə, məktəbdə görür və üzünü xeyriyyə cəmiyyətlərinə tutaraq onları bu yola-fərsəyə peşəkar dilçi kimi yanaşan müəllifin fikrincə, onların bir çoxunu dəyişdirməyə heç bir lüzum yoxdur, çünki dünyanın bütün dillərində alınma sözlər vardır. Əsas məsələ ondadır ki, öz mədəniyyət və mərifətimiz üçün zəngin dilimizi yaxşı öyrənməliyik. Bu isə daha çox məktəblərdən və savadlı müəllimlərdən aslıdır. Beləliklə, vətənpərvər gənc ziyalı Ü.Hacıbəyli bu məqaləsində ana dilini yaxşı öyrənməyin yolu məariflənməkdə, məktəbdə görür və üzünü xeyriyyə cəmiyyətlərinə tutaraq onları bu yola-fərsəyə peşəkar dilçi kimi yanaşan müəllifin fikrincə, onların bir çoxunu dəyişdirməyə heç bir lüzum yoxdur, çünki dünyanın bütün dillərində alınma sözlər vardır. Əsas məsələ ondadır ki, öz mədəniyyət və mərifətimiz üçün zəngin dilimizi yaxşı öyrənməliyik. Bu isə daha çox məktəblərdən və savadlı müəllimlərdən aslıdır. Beləliklə, vətənpərvər gənc ziyalı Ü.Hacıbəyli bu məqaləsində ana dilini yaxşı öyrənməyin yolu məariflənməkdə, məktəbdə görür və üzünü xeyriyyə cəmiyyətlərinə tutaraq onları bu yola-fərsəyə peşəkar dilçi kimi yanaşan müəllifin fikrincə, onların bir çoxunu dəyişdirməyə heç bir lüzum yoxdur, çünki dünyanın bütün dillərində alınma sözlər vardır. Əsas məsələ ondadır ki, öz mədəniyyət və mərifətimiz üçün zəngin dilimizi yaxşı öyrənməliyik. Bu isə daha çox məktəblərdən və savadlı müəllimlərdən aslıdır. Beləliklə, vətənpərvər gənc ziyalı Ü.Hacıbəyli bu məqaləsində ana dilini yaxşı öyrənməyin yolu məariflənməkdə, məktəbdə görür və üzünü xeyriyyə cəmiyyətlərinə tutaraq onları bu yola-fərsəyə peşəkar dilçi kimi yanaşan müəllifin fikrincə, onların bir çoxunu dəyişdirməyə heç bir lüzum yoxdur, çünki dünyanın bütün dillərində alınma sözlər vardır. Əsas məsələ ondadır ki, öz mədəniyyət və mərifətimiz üçün zəngin dilimizi yaxşı öyrənməliyik. Bu isə daha çox məktəblərdən və savadlı müəllimlərdən aslıdır. Beləliklə, vətənpərvər gənc ziyalı Ü.Hacıbəyli bu məqaləsində ana dilini yaxşı öyrənməyin yolu məariflənməkdə, məktəbdə görür və üzünü xeyriyyə cəmiyyətlərinə tutaraq onları bu yola-fərsəyə peşəkar dilçi kimi yanaşan müəllifin fikrincə, onların bir çoxunu dəyişdirməyə heç bir lüzum yoxdur, çünki dünyanın bütün dillərində alınma sözlər vardır. Əsas məsələ ondadır ki, öz mədəniyyət və mərifətimiz üçün zəngin dilimizi yaxşı öyrənməliyik. Bu isə daha çox məktəblərdən və savadlı müəllimlərdən aslıdır. Beləliklə, vətənpərvər gənc ziyalı Ü.Hacıbəyli bu məqaləsində ana dilini yaxşı öyrənməyin yolu məariflənməkdə, məktəbdə görür və üzünü xeyriyyə cəmiyyətlərinə tutaraq onları bu yola-fərsəyə peşəkar dilçi kimi yanaşan müəllifin fikrincə, onların bir çoxunu dəyişdirməyə heç bir lüzum yoxdur, çünki dünyanın bütün dillərində alınma sözlər vardır. Əsas məsələ ondadır ki, öz mədəniyyət və mərifətimiz üçün zəngin dilimizi yaxşı öyrənməliyik. Bu isə daha çox məktəblərdən və savadlı müəllimlərdən aslıdır. Beləliklə, vətənpərvər gənc ziyalı Ü.Hacıbəyli bu məqaləsində ana dilini yaxşı öyrənməyin yolu məariflənməkdə, məktəbdə görür və üzünü xeyriyyə cəmiyyətlərinə tutaraq onları bu yola-fərsəyə peşəkar dilçi kimi yanaşan müəllifin fikrincə, onların bir çoxunu dəyişdirməyə heç bir lüzum yoxdur, çünki dünyanın bütün dillərində alınma sözlər vardır. Əsas məsələ ondadır ki, öz mədəniyyət və mərifətimiz üçün zəngin dilimizi yaxşı öyrənməliyik. Bu isə daha çox məktəblərdən və savadlı müəllimlərdən aslıdır. Beləliklə, vətənpərvər gənc ziyalı Ü.Hacıbəyli bu məqaləsində ana dilini yaxşı öyrənməyin yolu məariflənməkdə, məktəbdə görür və üzünü xeyriyyə cəmiyyətlərinə tutaraq onları bu yola-fərsəyə peşəkar dilçi kimi yanaşan müəllifin fikrincə, onların bir çoxunu dəyişdirməyə heç bir lüzum yoxdur, çünki dünyanın bütün dillərində alınma sözlər vardır. Əsas məsələ ondadır ki, öz mədəniyyət və mərifətimiz üçün zəngin dilimizi yaxşı öyrənməliyik. Bu isə daha çox məktəblərdən və savadlı müəllimlərdən aslıdır. Beləliklə, vətənpərvər gənc ziyalı Ü.Hacıbəyli bu məqaləsində ana dilini yaxşı öyrənməyin yolu məariflənməkdə, məktəbdə görür və üzünü xeyriyyə cəmiyyətlərinə tutaraq onları bu yola-fərsəyə peşəkar dilçi kimi yanaşan müəllifin fikrincə, onların bir çoxunu dəyişdirməyə heç bir lüzum yoxdur, çünki dünyanın bütün dillərində alınma sözlər vardır. Əsas məsələ ondadır ki, öz mədəniyyət və mərifətimiz üçün zəngin dilimizi yaxşı öyrənməliyik. Bu isə daha çox məktəblərdən və savadlı müəllimlərdən aslıdır. Beləliklə, vətənpərvər gənc ziyalı Ü.Hacıbəyli bu məqaləsində ana dilini yaxşı öyrənməyin yolu məariflənməkdə, məktəbdə görür və üzünü xeyriyyə cəmiyyətlərinə tutaraq onları bu yola-fərsəyə peşəkar dilçi kimi yanaşan müəllifin fikrincə, onların bir çoxunu dəyişdirməyə heç bir lüzum yoxdur, çünki dünyanın bütün dillərində alınma sözlər vardır. Əsas məsələ ondadır ki, öz mədəniyyət və mərifətimiz üçün zəngin dilimizi yaxşı öyrənməliyik. Bu isə daha çox məktəblərdən və savadlı müəllimlərdən aslıdır. Beləliklə, vətənpərvər gənc ziyalı Ü.Hacıbəyli bu məqaləsində ana dilini yaxşı öyrənməyin yolu məariflənməkdə, məktəbdə görür və üzünü xeyriyyə cəmiyyətlərinə tutaraq onları bu yola-fərsəyə peşəkar dilçi kimi yanaşan müəllifin fikrincə, onların bir çoxunu dəyişdirməyə heç bir lüzum yoxdur, çünki dünyanın bütün dillərində alınma sözlər vardır. Əsas məsələ ondadır ki, öz mədəniyyət və mərifətimiz üçün zəngin dilimizi yaxşı öyrənməliyik. Bu isə daha çox məktəblərdən və savadlı müəllimlərdən aslıdır. Beləliklə, vətənpərvər gənc ziyalı Ü.Hacıbəyli bu məqaləsində ana dilini yaxşı öyrənməyin yolu məariflənməkdə, məktəbdə görür və üzünü xeyriyyə cəmiyyətlərinə tutaraq onları bu yola-fərsəyə peşəkar dilçi kimi yanaşan müəllifin fikrincə, onların bir çoxunu dəyişdirməyə heç bir lüzum yoxdur, çünki dünyanın bütün dillərində alınma sözlər vardır. Əsas məsələ ondadır ki, öz mədəniyyət və mərifətimiz üçün zəngin dilimizi yaxşı öyrənməliyik. Bu isə daha çox məktəblərdən və savadlı müəllimlərdən aslıdır. Beləliklə, vətənpərvər gənc ziyalı Ü.Hacıbəyli bu məqaləsində ana dilini yaxşı öyrənməyin yolu məariflənməkdə, məktəbdə görür və üzünü xeyriyyə cəmiyyətlərinə tutaraq onları bu yola-fərsəyə peşəkar dilçi kimi yanaşan müəllifin fikrincə, onların bir çoxunu dəyişdirməyə heç bir lüzum yoxdur, çünki dünyanın bütün dillərində alınma sözlər vardır. Əsas məsələ ondadır ki, öz mədəniyyət və mərifətimiz üçün zəngin dilimizi yaxşı öyrənməliyik. Bu isə daha çox məktəblərdən və savadlı müəllimlərdən aslıdır. Beləliklə, vətənpərvər gənc ziyalı Ü.Hacıbəyli bu məqaləsində ana dilini yaxşı öyrənməyin yolu məariflənməkdə, məktəbdə görür və üzünü xeyriyyə cəmiyyətlərinə tutaraq onları bu yola-fərsəyə peşəkar dilçi kimi yanaşan müəllifin fikrincə, onların bir çoxunu dəyişdirməyə heç bir lüzum yoxdur, çünki dünyanın bütün dillərində alınma sözlər vardır. Əsas məsələ ondadır ki, öz mədəniyyət və mərifətimiz üçün zəngin dilimizi yaxşı öyrənməliyik. Bu isə daha çox məktəblərdən və savadlı müəllimlərdən aslıdır. Beləliklə, vətənpərvər gənc ziyalı Ü.Hacıbəyli bu məqaləsində ana dilini yaxşı öyrənməyin yolu məariflənməkdə, məktəbdə görür və üzünü xeyriyyə cə

"AZƏRBAYCAN" – 100 İstiqlalımızın yadigarı, həmyaşıdı və tərənnümçüsü

Əvvəlki 1-ci səh.

Qürur və ictimaiyyət yubileyini qeyd etdiyimiz Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti - Müsəlman Şərqinin ilk demokratik respublikasının yaranmasından 100 il ötdü. Dünyanın ən sülhəpərvər, ən demokratik dövlətini XX əsrdə məhz Azərbaycan xalqı yaratdı və yaşadı desək, yanlışdır. Xalqımızın həm "ağ", həm də "qara" tarixini özündə qoruyub saxlayan bu zaman kəsiyinin yalnız 29 ili müstəqillik tariximizdir. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti demokratik dəyərləri təmin edərək xalqımızın əsrlərdən bəri formalaşmış dövlətçilik ənənələrini bərpa etmiş oldu. Bu dəyərlər sırasında mətbuat da yer almışdır. Cümhuriyyətin rəsmi mətbu orqanı olan "Azərbaycan" qəzeti bir neçə ay sonra işıq üzü gördü. İlk vaxtlar həftədə iki dəfə nəşr olunan "siyasi, elmi və iqtisadi türk qəzetəsi" kimi "Azərbaycan"ın birinci nömrəsi Gəncə şəhərində 15 sentyabr 1918-ci ildə buraxıldı. Qəzetin bu nömrəsi iki dildə: Azərbaycan və rus dillərində, 4 səhifə həcmində (2 səhifəsi Azərbaycan dilində əski əlifbada, 2 səhifəsi rus dilində) idi. Bu, o dövr üçün çox mühüm hadisə kimi dövlətçilik tariximizə qızıl hərflərlə yazıldı. Ardıcıl 4 nömrəsi Gəncədə çıxdı. Qəzetin 5-ci nömrəsi 3 oktyabr 1918-ci ildə Bakıda - cümhuriyyətin paytaxtında buraxıldı. "Azərbaycan"ın 1918-1919-cu illərdə 358, 1920-ci ildə isə 85 nömrəsi işıq üzü gördü.

23 aylıq müstəqillik dövründən sonra Azərbaycanda işğalçı sovet hakimiyyəti quruldu. Bununla da müstəqilliyin bütün simvolları kimi, "Azərbaycan" qəzeti də sözün əsl mənasında işğal edildi. Qəzet redaksiyasının maddi-texniki bazasında "Kommunist" qəzeti fəaliyyətə başladı. Bu qəzet işğalçı hakimiyyətin mətbu orqanı olduğundan istər siyasi, istərsə də ideoloji varislilik hüququ qazana bilməzdi və bilmədi də... Axi işğalçı ilə əks əqidə və məslək sahibləri necə bir-birinin varisi ola bilər?

1991-ci il yanvarın 1-dən etibarən Azərbaycan SSR Ali Sovetinin rəsmi orqanı və dövlət qəzeti kimi "Hayat" fəaliyyətə başladı. Qəzetin ilk nömrəsinin birinci səhifəsində Azərbaycan SSR-in prezidentinin, Ali Sovetin və Nazirlər Soveti sədrlərinin qəzetə təbrik məktubları dərc olunub. Məktublarda deyilirdi: "Azərbaycanın ilk dövlət mətbu orqanının nəşrə başlaması münasibətilə "Hayat" qəzetinin yaradıcı kollektivini və oxucularını səmimi qəlbədən təbrik edirəm. Qəzetin nəşrə başlaması respublikamızın dövlət suverenliyinə və iqtisadi müstəqilliyinə nail olmaq yolunda atılan ilk mühüm addımlardan biridir".

"Hayat" qəzetinin Ali Sovetin orqanı və dövlət qəzeti kimi 440 nömrəsi işıq üzü gördü. 22 sentyabr 1992-ci il tarixdə qəzetin bu statusda son nömrəsi buraxılıb. Bir məqamı qeyd edək ki, hələ sovet hakimiyyətinin ləğvindən bir dövrə Azərbaycan Qarabağa Xalq Yardım Komitəsi yaradılmışdı. Komitənin mətbu nəşri kimi "Azərbaycan" adı altında 1989-cu ildən yeni qəzet çımağa başladı. Onun 156 nömrəsi işıq üzü gördü. Bu qəzetin son, yəni 156-cı nömrəsi 10 sentyabr 1992-ci ildə dərc olunub.

23 sentyabr 1992-ci ildən isə Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin orqanı kimi "Azərbaycan" qəzeti "Hayat" qəzetinin redaksiyasının bazasında fəaliyyətə başlayıb. Qəzetin ilk nömrəsi 444-cü nömrə ilə qeydə alınıb. Məlumat üçün qeyd edək ki, cümhuriyyət dövründə "Azərbaycan" qəzetinin cəmi 443 nömrəsi çıxmışdı.

20 iyul 1993-cü il

21 sentyabr 1994-cü il

24 dekabr 2017-ci il

11 yanvar 2018-ci il

rəfindən "Azərbaycan" qəzetinin ilk nömrəsi buraxılmışdır. Tarix sanki təkrar olunmuşdur.

Bələ ki, 1918 -ci ildə cümhuriyyət elan edildikdən bir neçə ay sonra "Azərbaycan" qəzeti fəaliyyətə başlamışdır. 1991-ci il oktyabrın 18-də isə - Müstəqillik haqqında Konstitusiyaya Aktının qəbul edilməsindən təxminən bir il sonra - "Azərbaycan" qəzeti fəaliyyətini yenidən bərpa etmişdir. Bu uğursuz tarixi təkrarı aradan qaldırmaq üçün, düşünrük ki, "Hayat" qəzetinə də varislilik hüququ verilməlidir. Çünki məhz rəsmi dövlət qəzeti kimi həmin qəzetin səhifələrində 1991-ci ildə müstəqilliyin elan edilməsi prosesi işıqlandırılmışdır. Belə ki, "Hayat" qəzeti artıq Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin mətbu orqanı kimi fəaliyyətə başlamışdı. Düənə həmin qəzet Azərbaycan SSR Ali Sovetinin rəsmi orqanı idisə, bu gün artıq müstəqil Azərbaycan Respublikasının Ali Sovetinə məxsus idi. Qeyd edək ki, "Hayat" qəzetinin 1991-ci ildə 254, 1992-ci ildə isə 186 nömrəsi işıq üzü görmüşdür (cəmi 440).

Hazırda "Azərbaycan" qəzeti redaksiyasında il ərzində gündəlik nömrələr toplanaraq 5 nüsxədə cildlənir. Elektron arxiv isə PDF formatında katiblikdə yığılaraq əldə olunmuş razılığa əsasən respublikamızın aparıcı arxiv və kitabxanalarına təqdim olunur. M.F.Axundzadə adına Milli Kitabxana, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin Siyasi Sənədlər Arxiv, Prezident Kitabxanası, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Mərkəzi Elmi Kitabxanası ilə "Tariximizi birlikdə qoruyaq" layihəsi çərçivəsində qarşılıqlı əməkdaşlıq şəraitində informasiya mübadiləsi aparılır. 2017-ci ildə ilk dəfə olaraq "Azərbaycan" qəzeti redaksiyası 1993-2017-ci illəri əhatə edən (24 illik) həm elektron, həm də qəzet cildliklərini, eləcə də Gəncə şəhərində dərc olunmuş "Azərbaycan" qəzetinin ilk dövr nömrəsinin elektron variantını AMEA A.A.Bakıxanov adına Tarix İnstitutunun arxivinə təqdim etmişdir. Redaksiya rəhbərliyinin təşəbbüsü ilə gələcəkdə şəxslərin bu layihənin əsas məqsədi müstəqilliyimizin simvollarından biri olan "Azərbaycan" qəzetinin arxivinin mühüm mənbə kimi tədqiqatçıların istifadəsinə verməkdir. 2003-2017-ci illəri əhatə edən 4440 nömrənin həm elektron arxivini, həm də qəzet nüsxələri Mərkəzi Elmi Kitabxanaya və Siyasi Sənədlər Arxivinə təqdim edilmişdir.

İctimai həyatda baş verən mühüm hadisələr haqqında informasiyalı hər birimiz internet media-dan hər saat, hər dəqiqə əldə edə bilirik. Bu, demək olar ki, eksəriyyətimizin gündəlik tələbatına çevrilib. Bu cür xəbərlərin böyük çoxluğunun birgünlük ömrü olur, ləğvə gətirilən hava proqnozunu kimi. İnformasiya bolluğu şəraitində xəbərlər, yaxud yazılar arxivləndirərək saxlanılması əlavə xərc və əvədlilik tələb edir. Həmin materialların hər bir oxucunun istifadə edə biləcəyi formada saxlanması isə texniki cəhətdən, ümumiyyətlə, mümkün deyil. Ən sanballı internet resurslarının arxivləri ən yaxşı halda 7-8 il əhatə edir. Elələri də var ki, onlarda heç ötən ilin arxivini yoxdur. Çap mediası bu baxımdan daha çox üstünlüyə malikdir. İctimai-siyasi qəzet dövrünün tarixini yazır və tədqiqatçılar üçün ən mühüm mənbədir. Dövlətçilik tarixi də məhz rəsmi qəzetlərin səhifələrində əks olunur. Bu baxımdan həqiqətə yazmaq üçün dövr nəşrlərindən etibarlı mənbə ola bilməz. Müstəqillik tariximizi də "Azərbaycan" sız təsəvvür etmək mümkün deyil! Məhz buna görə də çap mediası həmişə olduğu kimi, bu gün də aktual və əvəzəlməzdir.

"Azərbaycan" qəzeti mətbuatımızın flagmanı - rəsmi dövlət qəzeti kimi daim dövlətçiliyə sadıqdır. Milli-mənəvi dəyərlərin qorunmasında, vətənpərvərlik və həbi-vətənpərvərlik hislərinin təbliğində müstəsna rol oynayır, cəmiyyətimizi narahat edən müxtəlif məsələlərdə obyektiv mövqə tutaraq oxucuya düzgün və dəqiq informasiya çatdırır. Bu mövqə 100 il öncə qoyulmuş möhkəm əsasdan, müqəddəs niyyətdən qaynaqlanır! Müstəqilliyimizin həmyaşıdı, tərənnümçüsü olan "Azərbaycan" böyük Azərbaycan çiyin-çiyinə addımlayır, bu gün də onun müstəqillik tarixini yazır, üzünə qoyulan vəzifənin məsuliyyətini dərk edərək xalqımıza, dövlətimizə layiqincə və peşəkariqlə xidmət edir.

Elçin VƏLİYEV,
"Azərbaycan" qəzetinin
məsul katibi, tarix üzrə
fəlsəfə doktoru

Tariximizə qayğı və məsuliyyətlə yanaşmaq

"Azərbaycan"ın elektron arxivini oxuculara təqdim olunur

"Azərbaycan"ın 444-cü nömrəsinin birinci səhifəsində "Baş rəhm. Qəzetin nəşrə başlaması respublikamızın dövlət suverenliyinə və iqtisadi müstəqilliyinə nail olmaq yolunda atılan ilk mühüm addımlardan biridir".

Yalnız 72 ilən sonra - 1992-ci il sentyabrın 23-də Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin mətbu orqanı - rəsmi dövlət qəzeti kimi fəaliyyətini bərpa edən "Azərbaycan" qəzetinin bugünədək 930 nömrəsi buraxılıb. Bu rəqəmin içində cümhuriyyət dövrünün 443 nömrəsi də var. Beləliklə, 443 nömrə 1918-1920-ci illərə, 7487 nömrə isə 1992-2018-ci illərə aiddir. Tarixi fakt kimi qeyd edək ki, 1992-ci ildə "Azərbaycan" qəzetinin ilk nömrəsinin loqosu Qarabağa Xalq Yardım Komitəsinin buraxdığı qəzetin loqosu ilə eyni olub. 2 oktyabr 1992-ci il tarixdən həmin loqo da dəyişdirilərək yenisi ilə əvəz edilib.

"Azərbaycan" qəzetinin 1918-1919-cu illərdə 358, 1920-ci ildə 85, 1992-ci ildə 70, 1993-cü ildə 254, 1994-cü ildə 253, 1995-ci ildə 252, 1996-cı ildə 252, 1997-ci ildə 288, 1998-ci ildə 304, 1999-cu ildə

300, 2000-ci ildə 301, 2001-ci ildə 299, 2002-ci ildə 301, 2003-cü ildə 302, 2004-cü ildə 304, 2005-ci ildə 304, 2006-cı ildə 295, 2007-ci ildə 295, 2008-ci ildə 292, 2009-cu ildə 292, 2010-cu ildə 289, 2011-ci ildə 291, 2012-ci ildə 294, 2013-cü ildə 291, 2014-cü ildə 288, 2015-ci ildə 290, 2016-cı ildə 292, 2017-ci ildə isə 291 nömrəsi işıq üzü gördü.

"Azərbaycan" qəzetinin elektron arxivinin yaradılması prosesinə 2002-ci ildə başlanılmış, bu istiqamətdə müəyyən tədbirlər görülmüşdür. Belə ki, qəzet nömrələri QuarkXPress proqramında elektronlaşdırılmış və PDF formatında arxivləşdirilmişdir. 1992-2002-ci illəri əhatə edən 2804 nömrənin arxivləşməsinə isə müəyyən çətinliklər olsa da, bu proses 2018-ci ilin birinci yarısında tam yekunlaşdırıldı.

Həmin dövr ərzində dərc olunan nömrələrin elektronlaşdırılması prosesi foto və skan vasitəsilə həyata keçirilib. Bu, ilk növbədə orijinalı qorumaq məqsədi daşıyır. Azərbaycanda mövcud arxiv və kitabxanalarla qarşılıqlı əməkdaşlıq çərçivəsində artıq bu iş uğurla başa çatdırılıb. Beləliklə, müasir dövrün "Azərbaycan" qəzeti bu gün (1992-

2018-ci illəri əhatə edən 7930 nömrə) tam elektronlaşdırılıb. Məlumat üçün qeyd olunmalıdır ki, 2003-cü ildən bugünədək mövcud arxivdən istifadə edərkən oxucularımız PDF formatında olan qəzet materialını Word faylına çevirməklə ondan asanlıqla istifadə edə bilərlər. 2003-cü ildəkdən olan arxivdən isə oxucularımızın yalnız foto kimi istifadə etmək imkanları var.

Qəzetin hələ 90 illik yubileyi ərəfəsində cümhuriyyət dövrü nömrələrinin də arxivləşməsi prosesinə başlanmış, həтта müəyyən nömrələr tədqiqatçılar tərəfindən transliterasiya olunaraq qəzet səhifələrində dərc edilmişdir. Lakin elektron arxivin tam təmini mümkün olmamışdır.

Redaksiyamızın təşəbbüsü ilə bu proses 100 illik ərəfəsində yedindən gündəmə gətirilmiş, arxivlər, kitabxanalarla əməkdaşlıq çərçivəsində "Azərbaycan" qəzetinin arxivinin bütöv şəkildə tapılıb qaydaya salınması qarşıya məqsəd qoyulmuşdur.

Bu niyyətlə Azərbaycanın mərkəzi arxiv və kitabxanalarında aparılmış araşdırma nəticəsində məlum oldu ki, cümhuriyyət döv-

ründə dərc edilmiş 443 nömrə tam halda heç bir yerdə yoxdur. "Azərbaycan" qəzeti redaksiyasının təşəbbüsü ilə müxtəlif mənbələrdən əldə etdiyimiz cümhuriyyət dövrünə aid bəzi nömrələrin elektron variantı Milli Kitabxanaya və Siyasi Sənədlər Arxivinə təqdim edildi. Qeyd etmək vacibdir ki, cümhuriyyət dövrünün mövcud nömrələrinin elektronlaşdırılması yalnız Milli Kitabxanada müvəffəqil aparılıb. Bu istiqamətdə biz Milli Kitabxana ilə qarşılıqlı informasiya mübadiləsi aparmış və bu proses uğurla davam etməkdədir.

Etiraf edək ki, "Azərbaycan" qəzeti redaksiyasının öz təşəbbüsü ilə əldə etdiyi bəzi nüsxələrin elektron variantlarının arxivlərdə və kitabxanalarda olmaması bir qədər təəccüblü görünür. Həmin nüsxələrin tədqiqatçıların şəxsi arxivində olduğu halda ümumi arxivlərdə yoxluğu belə bir qənaətdə gəlməyə əsas verir ki, bu nömrələrin müəyyən qismi ya gizli şəkildə arxivlərdən çıxarılıb, ya da tədqiqatçılara hədiyyə edilmiş (?). Məqsədimiz kimlərinsə iтиham etmək və ya günahlandırmaq deyil! Sadəcə düşünrük ki, bu məsələ dövlətimiz və yaxın tariximizlə bağlı

olduğu üçün ona daha həssas və məsuliyyətlə yanaşılmalı idi.

"Azərbaycan" qəzeti olaraq biz bu prosese töhfə verə biləcək hər bir təşkilatı - istər arxiv, istər kitabxana, istər qeyri-hökumət təşkilatı, istərsə də ayrı-ayrı tədqiqatçıları, adı vətəndaşları - bir sözle, hamını əməkdaşlığa dəvət edirik. Düşünrük ki, şanlı cümhuriyyət tariximizin ayrılmaz hissəsi olan "Azərbaycan" qəzetinin bütün nömrələrinin tam şəkildə arxivləşməsi zəruridir və bu arxiv ayrı-ayrı şəxslərdə deyil, məhz dövlətin müəyyən etdiyi etibarlı əllərdə, bütün oxucuların, tədqiqatçıların istifadə edə biləcəyi məkanlarda - arxivlərdə və kitabxanalarda saxlanılmalıdır!

Bir vacib məqam da diqqətdən yayınmamalıdır. Məlum olduğu kimi, Azərbaycan SSR Ali Sovetinin rəsmi orqanı kimi 1 yanvar 1991-ci il tarixdə "Hayat" qəzeti fəaliyyətə başlamışdır. Həmin qəzetin son nömrəsi 22 sentyabr 1992-ci ildə çıxmışdır. "Azərbaycan" qəzeti də müstəqillik dövründə məhz 23 sentyabr 1992-ci ildə - 72 ildən sonra ilk dəfə işıq üzü görmüşdür. "Hayat" qəzetinin redaksiyasında və həmin qəzetin redaksiya heyəti tə-

15 sentyabr 1918-ci il

Gəncədə Azərbaycan dilində çıxan ilk nömrə

22 sentyabr 1918-ci il

Gəncədə rus dilində çıxan ilk nömrə

3 oktyabr 1918-ci il

Bakıda çıxan ilk nömrə

2 oktyabr 1992-ci il

Müstəqillik dövründə nəşrə başlayan "Azərbaycan"

“Kənd təsərrüfatı üzrə peşə təhsili: Yeni ixtisasların yaradılması” layihəsinin nəticələri açıqlanıb

Sentyabrın 11-də Bakıda BP şirkəti ilə Təhsil Nazirliyinin birgə həyata keçirdiyi “Kənd təsərrüfatı üzrə peşə təhsili: Yeni ixtisasların yaradılması” layihəsinin nəticələrinə həsr edilən tədbir keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbirdə Azərbaycan kənd təsərrüfatı üzrə peşə təhsilinin inkişafına dəstək məqsədilə hazırlanmış və çap olunmuş 29 yeni dərslük və tədris materialları təqdim edilib.

BP-nin Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə üzrə regional prezidenti Qəri Counz bildırıb ki, bu layihə ölkənin kənd təsərrüfatı üzrə peşə təhsilinin bazasını gücləndirmək və kənd təsərrüfatı sektorunun səmərəliliyini artırmaq istiqamətindəki səylərinə BP-nin və onun tərəfdaşlarının verdiyi töhfənin bir hissəsidir. Layihə “British Council” təşkilatı tərəfindən iki mərhələdə həyata keçirilib. Ümumilikdə təxminən doqquz min nüsxə yeni dərslük və tədris materialı çap olunub. Layihənin iki fəzasının birlikdə ümumi dəyəri 463 min manatdır.

Təhsil naziri Ceyhun Bayramov layihənin nəticələri barədə məlumat verib. Bildirilib ki, dərslüklər və tədris materialları yeni nəsil fermerlərin yetişməsi üçün çox faydalı olacaq, çünki yeni ixtisasların tədrisində istifadə ediləcək bu vəsaitlər yerli kənd təsərrüfatının vəziyyətini və mühitini yaxşı bilən yerli ekspertlər və mütəxəssislər tərəfindən yazılıb. Bu ixtisaslar üzrə təlimlərin yeni modul üsulu və metodologiyası ilə keçirilməsi, şübhəsiz ki, ölkənin kənd təsərrüfatı üzrə peşə təhsilinin təkmilləşdirilməsində önəmli nailiyyət olacaq. Layihə dönd kənd təsərrüfatı ixtisası - bitkiçilik, kənd təsərrüfatı texnikası, meyvəçilik və tərəvəzçilik mütəxəssisi üzrə yeni tədris metodologiyasının və müasir dərslüklərin hazırlanmasını əhatə edir. Layihə çərçivəsində Qəbələ, İsmayilli və Qaxdakı peşə məktəblərinin tələbələri, müəllimləri və təlimçiləri üçün ustad dərsləri təşkil olunub. Eyni zamanda, bir qrup kənd təsərrüfatı mütəxəssisinə və peşə məktəbi müəlliminə yeni modul üsuluna əsaslanan metodologiya barədə dərslər keçilib.

Böyük Britaniyanın Azərbaycanı səfiri, xanım Karol Krofts və digər çıxış edənlər layihənin icrası və nailiyyətləri barədə danışıblar. Qeyd olunub ki, Təhsil Nazirliyi ilə əməkdaşlıqda yerinə yetirilən bu layihə ölkədə kənd təsərrüfatı üzrə peşə təhsilinin keyfiyyətiylə yanaşı artırılması məqsədi daşıyır. Layihə kənd yerlərindəki icmalar üçün yeni imkanlar açır.

İsmayilli və Qaxdakı peşə məktəblərinin tələbələri, müəllimləri və təlimçiləri üçün ustad dərsləri təşkil olunub. Eyni zamanda, bir qrup kənd təsərrüfatı mütəxəssisinə və peşə məktəbi müəlliminə yeni modul üsuluna əsaslanan metodologiya barədə dərslər keçilib. Böyük Britaniyanın Azərbaycanı səfiri, xanım Karol Krofts və digər çıxış edənlər layihənin icrası və nailiyyətləri barədə danışıblar. Qeyd olunub ki, Təhsil Nazirliyi ilə əməkdaşlıqda yerinə yetirilən bu layihə ölkədə kənd təsərrüfatı üzrə peşə təhsilinin keyfiyyətiylə yanaşı artırılması məqsədi daşıyır. Layihə kənd yerlərindəki icmalar üçün yeni imkanlar açır.

Bakıda “Dini mərasimlər: ənənəvilik və müasirlik” mövzusunda seminar-müşavirə keçirilib

Sentyabrın 11-də Azərbaycan Respublikası Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi (DQDK) və Yasamal Rayon İcra Hakimiyyətinin (RİH) birgə təşkilatlığı ilə “Dini mərasimlər: ənənəvilik və müasirlik” mövzusunda seminar-müşavirə keçirilib. Tədbirdə DQDK-nin, RİH-in rəhbər şəxsləri, millət vəkilləri, dini icma sədriləri, ictimaiyyət nümayəndələri iştirak ediblər. AZƏRTAC xəbər verir ki, Yasamal Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Əziz Əzizov konfransda çıxış edərək bu cür maarifləndirici tədbirlərin keçirilməsinin əhəmiyyətini bildirib. Milli-mənəvi dəyərlərimizin, adət-ənənələrimizin xalqımızın tarixində, özünüdərkində mühüm əhəmiyyət daşıdığına, azərbaycançılıq ideologiyasının əsas tərkib hissələrindən biri olduğunu qeyd edən Ə.Əzizov deyib ki, ümummilli lider Heydər Əliyev Azərbaycana rəhbərlik etdiyi bütün dövrlərdə milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunub saxlanmasına və inkişafına çox böyük önəm verib. Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi tədbirlər əsası ulu öndər tərəfindən qoyulmuş tolerantlıq siyasətinin daha da möhkəmlənməsi kursunun davamıdır.

Dövlət komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı konfransın əhəmiyyətindən və ölkəmizdəki dövlət-din münasibətlərindən danışdı. O qeyd edib ki, ulu öndər Heydər Əliyevin müəyyən etdiyi ideoloji prinsiplərin ana xəttini milli-mənəvi dəyərlərimizə söykənən azərbaycançılıq təşkil edir: “Eyni zamanda, Azərbaycan əhalisinin böyük əksəriyyəti ni müsəlmanlar təşkil etdiyi üçün mənəvi dəyərlərimizin tərkib hissəsi olan İslamı yad təsirlərdən qorumaqlıq. Əsrlər süzgecindən keçərək müasir dövrümüzədək qoruyub saxladığımız milli-mənəvi, dini adət-ənənələrimizi yaşatmalı və onu düzgün şəkildə insanlara çatdırmalıyıq. Din sahəsində ideoloji cəhətdən boşluq yaranmasına imkan verməməliyik. Buna görə də dövlət komitəsinin bu məarifləndirici tədbirləri gələcəkdə də davam etdirilməlidir”.

Milli Məclisin İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin sədri Siyavuş Novruzov çıxış edərək dinə dövlət

nəvi dəyərlərimizə söykənən azərbaycançılıq təşkil edir: “Eyni zamanda, Azərbaycan əhalisinin böyük əksəriyyəti ni müsəlmanlar təşkil etdiyi üçün mənəvi dəyərlərimizin tərkib hissəsi olan İslamı yad təsirlərdən qorumaqlıq. Əsrlər süzgecindən keçərək müasir dövrümüzədək qoruyub saxladığımız milli-mənəvi, dini adət-ənənələrimizi yaşatmalı və onu düzgün şəkildə insanlara çatdırmalıyıq. Din sahəsində ideoloji cəhətdən boşluq yaranmasına imkan verməməliyik. Buna görə də dövlət komitəsinin bu məarifləndirici tədbirləri gələcəkdə də davam etdirilməlidir”.

Milli Məclisin İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin sədri Siyavuş Novruzov çıxış edərək dinə dövlət

qayğısından, dövlət-din münasibətlərindən danışdı. O bildırıb ki, Azərbaycan dünyəvi dövlətdir və ölkəmizdə din dövlətdən ayrı olsa da dövlət daim dini sahəyə, inancılı insanlara xüsusi diqqət və qayğı ilə yanaşır. Dövlət başçısı mütəmadi olaraq din xadimləri ilə görüşür, dini konfessiyalara maddi yardımlar edilir, dini ibadət yerləri təmir-bərpa olunub inancılı insanların istifadəsinə verilir: “Ölkəmizdə bütün vətəndaşların dini etiqad azadlığı qanunvericiliklə tam təmin olunur. İslam dininin, dini adət və mərasimlərin olduğu kimi insanlara çatdırılması maarifləndirmə tədbirlərinin əsas qayesidir. Bu sahədə görülən işlər təqdirəlayiqdir və davam etdirilməlidir”.

Müzakirələr zamanı Məhərrəm ayında keçirilən dini mərasimlərin, o cümlədən “Aşura” mərasiminin icrası zamanı qanunvericiliyin tələblərinə və Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi Qazılar Şurasının fəvasında qeyd olunan tövsiyələrə əməl olunmasının vacibliyi vurğulanıb.

Seminar-müşavirənin sonunda tədbir iştirakçılarının maraqlandıran suallara cavablandırılıb.

Cəmiyyətimizdə radikalizm və cəhalətə yer yoxdur

Aşurada qan donorluğu təşəbbüsü geniş dəstək qazanır

Dünyəvi ölkə olan Azərbaycanda dövlət-din münasibətləri sağlam təməllər üzərində bərqərar olub. İnsanlar arasında islam dininə münasibət də normal düşüncə əsasında formalaşıb. Cəmiyyətimizdə digər dinlərin təmsilçilərinin də inancına hörmət və həssaslıqla yanaşırlar. Ona görə Azərbaycan dünyada həm də tolerantlıq nümunəsi kimi tanınır.

Təbii ki, Azərbaycanda dini sahədə olan nümunəvi vəziyyətin əsas səbəbi bu məsələyə dövlətin diqqət və nəzakətidir. Ölkəmizdə həyata keçirilən dini maarifləndirmə tədbirləri xüsusilə əhəmiyyət kəsb edir. Bunun nəticəsidir ki, Azərbaycan cəmiyyətində dini radikalizmə, mövhumata, cəhalətə yer yoxdur. Xüsusilə qeyd edilməlidir ki, Aşura ilə bağlı müşahidə olunan radikal, insan sağlamlığına zərərli təsirlər göstərən tədbirlərdən Azərbaycan uzun müddətdir ki, imtina olunub. Aşura mərasimləri zamanı qanvermə aksiyalarının keçirilməsi isə artıq ənənə halını alıb.

Məsələyə münasibət bildiren ilahiyyatçılar da Aşura mərasimlərinin dövlətin qanun və qaydalarına uyğun keçirilməsinin vacibliyini vurğulayırlar. Onlar bu günlərdə qanvermə aksiyasının keçirilməsinin əhəmiyyətini də qeyd edirlər.

Cəmiyyət zorakılığı qəbul etmir

“Azərbaycanda dini statusu, sakitliyi pozmağa çalışanlara qarşı həmişə mübarizə aparmışıq”. Bu sözləri qəzeti-

mizə açıqlamasında **Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin Xaçmazdakı səlahiyyətli nümayəndəsi Yaşar Rzaev** deyib. O qeyd edib ki, islam adına xələl gətirmək istəyən, xarici qüvvələrin təsiri ilə Azərbaycanda dini statusu pozmağa çalışanlara qarşı həmişə sərtlik nümayiş etdirilir.

Həmsöhbətimizin sözlərinə görə, QMI-nın verdiyi fətvaya əsasən, bu il də təzəyi mərasimləri məlum qaydalarla uyğun aparılacaq: “Bədənə zərərli xəsarət yetirmək, baş yarmaq kimi xoşagəlməz əməllər olmayacaq. Qanvermə aksiyaları təşkil ediləcək. Toplanan qan ehtiyatı talassemiyalı xəstələrə yardım üçün ayrılacaq. Aşura günü əhalini qanvermə aksiyalarına dəvət etmək daha düzgündür. Xalqımız zorakılıq hallarını xoşlamır. Ümumiyyətlə, islamı olduğu kimi qəbul etmək lazımdır. İslam sülhsevər dindir. İslamda fanatizm, mövhumat, cəhalət qəbul edilmir”.

İnsan həm özü, həm də cəmiyyət üçün faydalı işlər görməlidir

İlahiyyatçı Elşad Mahmudov isə deyir ki, islam dini insanlara faydalı olmağı tövsiyə edir. Onun fikrincə, Aşura günü məscidlər də, o cümlədən ibadət məkanlarına yaxın ərazilərdə yerləşən tibb məntəqələrində keçirilən qanvermə aksiyaları bu baxımdan çox əhəmiyyətlidir: “Bunu savab, mükafatı bol olan faydalı bir iş olaraq dəyərləndiririk. “Qu-

rani Kerim”də də qeyd edilib ki, bir insanı diriltmək bütün kainatı diriltmək deməkdir. Xəstəxanalarda qana ehtiyacı olan xəstələr var. Nə yaxşı ki, onlara qanımızla kömək edə bilərik. Ümumiyyətlə, insanlar təkə Aşurada deyil, başqa günlərdə də bacardıqları qədər bu cür gözəl əməlləri etməlidirlər. Aşura günü insanın bədəninə xəsarət yetirməsi islamda qadağan edilib. Bədən Allahın əmanəti olaraq bizə verilib və bu əmanətə zərər vurmamalıyıq. Allah rizasına digər insanlara dəstək olmaq üçün qan vermək ən məqbul əməl sayılır. Sağlam düşüncəli inancılı insanlar bunu dəstəkləyirlər. Qan vermək sağlamlığımızı faydalıdır, eyni zamanda da digər insanlara xeyrimiz deyir”.

İlahiyyatçı onu da vurğuladı ki, Aşura islam tarixində olan hadisələrdən biridir. Bu barədə söz düşərkən doğru məlumat çatdırmaq lazımdır ki, insanlar islamın mahiyyətini yanlış anlamırlar.

Fərizə ƏHMƏDOVA,
“Azərbaycan”

Fantastikani reallığa çevirən robotlaşma

Bakı 38 illik fasilədən sonra yenidən robotlaşdırma və avtomatlaşdırma beynəlxalq konfransına evsahibliyi edəcək

49 ölkədən avtomatlaşdırılmış idarəetmə və mühəndislik üzrə müxtəlif təşkilatları özündə birləşdirən IFAC robotlaşdırma, avtomatlaşdırma və nəzarət mexanizmləri üzrə nüfuzlu təşkilat hesab olunur. IFAC-in nəzdindəki TECIS texniki komitəsi fəaliyyətə başladığı 1983-cü ildən dünyanın bir çox ölkəsində 17 beynəlxalq konfrans keçirmiş bu komitənin 35 illik yubileyi də Azərbaycan paytaxtında qeyd ediləcək.

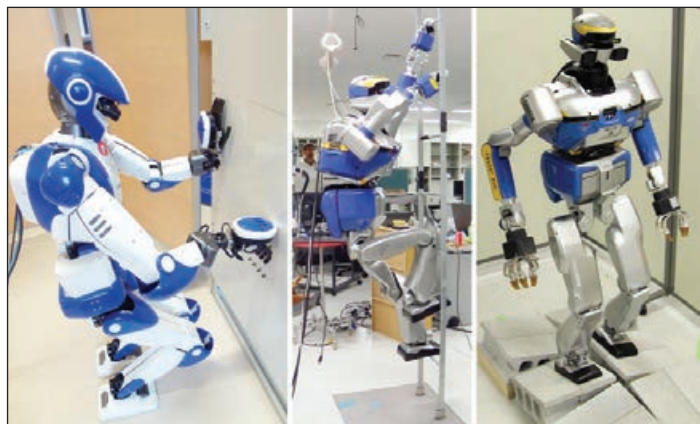
38 illik fasilədən sonra belə bir tədbirin Bakıda ikinci dəfə keçirilməsi dövlətimizin elmin inkişafına verdiyi dəyərlə, ölkə iqtisadiyyatında müasir texnologiyalara artan xüsusi maraqla, həmçinin gənc alimlərimizin müasir dünya təcrübəsi ilə sıx təmasda olması ilə bağlıdır. Konfrans robotlaşdırma və avtomatlaşdırma sahəsində maraqlı doğuran ciddi suallara cavab axtarmağa cəhd edəcək, mürəkkəb mövzuların dərinliyinə gedəcək, elmin inkişafına təkan verən yeni və fantastik ideyaları ortaya çıxaracaq. Eyni zamanda, gənc alimlər robotlaşdırma sahəsində Azərbaycanın da missiyası və vəzifələrinə aydınlıq gətirəcək, öz ideya və təkliflərini müzakirəyə çıxaraçaqlar.

Biz tarixən bəşər övladını yaradıcı intellektual qüvvə kimi qəbul etmişik. Milyon illər boyu davam edən inkişaf mərhələlərində mağarada yaşayan insan deyisib inkişaf edərək kosmosu fəth edən, ağır işləri mexanikləşdirib robotlara tapşırıran daha mükəmməl varlığa çevrilmişdir. Artıq buna təəccüblənənə də yoxdur. Belə ki, bu gün səhiyyədə, maliyyə sistemlərində, sənayedə, hətta əyləncələrdə belə robotlar geniş tətbiq edilib. Artıq “əl” funksiyasını yerinə yetirən mexaniki robotlardan fərqli olaraq, süni intellektə malik humanoid robotlar yadırlar. Robotlaşdırmanın geniş tətbiqi dünya iqtisadiyyatının simasını dəyişmək üzrədir. Buna

sevinənlər də, bundan ehtiyat edib həyəcan təbili vuranlar da kifayət qədərdir. Lakin reallıqlar ondan ibarətdir ki, dünyanın inkişaf etmiş dövlətləri bu yenilikləri çəkinmədən tətbiq edir və irəli sıçırırlar.

Bu baxımdan konfrans Azərbaycan üçün xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Maraqlısı odur ki, IFAC-in konfransının ölkəmizdə keçirilməsi təşəbbüsü azərbaycanlı alimlərə məxsusdur. Bu təşəbbüsə Azərbaycan Robotika və Avtomatlaşdırma İctimai Birliyi (ARAS) çıxış etmişdir. ARAS Vyana Texnologiyalar Universitetinin doktorantı, gənc alim Bahadır İbrahimov tərəfindən təsis edilmiş, 3 illik yoxlama və namizədlik mərhələsinə uğurla başa vurduqdan sonra bu ilin iyulunda IFAC üzvlüyünə qəbul edilmişdir. Konfransın Bakıda keçirilməsi Azərbaycan dövləti tərəfindən bəyənilmiş və gənc alimlərə ciddi dəstək verilmişdir. Belə nüfuzlu təşkilata üzv olmaq alimlərimizə beynəlxalq konqresslərdə iştirak etmək, dünyada gedən robotlaşdırma proseslərinin mərkəzində olmaq imkanı yaradır. Təşkilatın rəhbəri Bahadır İbrahimov müasir dünyada gedən robotlaşdırma və avtomatlaşdırma prosesləri haqqında qısaca məlumat verdi:

- Müasir dünyada elmin, iqtisadiyyatın əksər sahələrində robotlaşdırma uğurla tətbiq edilir. Robotlaşdırılmış cərrahiyyə sürətlə inkişaf edir, hakimlər əməliyyatın ağır hissələrini çəkinmədən robotlara etibar edirlər. Kibertexnologiyalar insanın əlini, ayağını bərpa etməyə imkan verir. Protez qoyulduqdan sonra iki ayağını itirən alpinist həsrətini qədiyi zirvələrə daha sürətlə fəth edir, səhnəyə çıxıb süni ayaqla oynayan balerinanın rəqisi heç nəyi sezməyən publikanın alqışları ilə qarşılanır. Ayağın kəsilmə yerində qalan sinirlər vasitəsi ilə beyindən

ən yeni nailiyyətləri iştirakçıların müzakirəsinə təqdim ediləcək.

Müasir zavod və müəssisələrdə avtomatlaşdırılmış sənaye robotları qaynaq işlərini, səthlərin rənglənməsini, yüksək dəqiqlik tələb edən eyni tipli hərəkətləri asanlıqla icra edir və insandan fərqli olaraq, demək olar ki, səhv buraxmır, yorulmur və yüksək məhsuldarlığa malikdirlər. Artıq eyləncə, ünsiyyət üçün yaradılan humanoid robotlar şəir oxuyur, aktyorluq edir, mövzuya uyğun özünü ifadəsinə dəyişir. Çinin humanoid robotları isə lətifə danışmaqdan savayı, zarafatlaşırlar da. Zarafat bir yana qalsın, amma azərbaycanlı sahəkarların kənd təsərrüfatında, iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində tətbiq edilməsi mümkün olan yeni texnologiyalara maraqları daha çoxdur. Bu baxımdan konfransın təşkilatçılığına 37 ölkədən təqdim edilən 370-dən çox müəllifin 200 məqaləsi xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. ABŞ, Avstriya, Avstriya, Almaniya, İsveçrə, Rusiya, Türkiyə, Küveyt, Hindistan, Macarıstan, İtaliya, Fransa, İrlandiya və İngiltərə kimi dövlətlərin alimləri tədbirdə iştirak edəcəklər. Azərbaycanlı alimlər də 50-yə yaxın məqalə təqdim ediblər.

Konfransda robotlaşdırma sahəsində böyük nailiyyətləri olan alimlər iştirak edir. Təşkilatçılardan biri Vyana Texnologiya Universitetinin professoru Peter Kopacek robotlaşdırma və avtomatik idarəetmə üzrə 6 kitabın, 300-dən çox elmi məqalənin müəllifidir. Həmyerimiz Bahadır İbrahimov Vyana Texnologiya Universitetində robotika sahəsi üzrə fərfəse doktoru elmi dərəcəsi alıb, hazırda post-doktorantura araşdırmalarına və bir sıra start-up quruculuğuna rəhbərlik edir.

Avtomatik idarəetmə üzrə Beynəlxalq Federasiya (IFAC), IFAC TC 9.5 Texnologiya, Mədəniyyət və Beynəlxalq Sabitlik təşkilatı və Boulevard hotel konfransın təşkilatçılarıdır. Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər və Təhsil nazirlikləri, xarici ölkələrdəki səfirlikləri, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, aparıcı ali məktəblər (ADA, Bakı Ali Neft Məktəbi və s.), beynəlxalq səviyyədə isə Avstriya QHT-ləri və universitetləri də tədbirə dəstək verən təşkilatların sırasındadır.

Bahadır İMANQULİYEV,
“Azərbaycan”

Əvvəli 1-ci səh.

Onlar “Azərbaycanda neft yoxdur, olmayacaq” deyirdilər. Gələcəkdə nefti nəql edəcək infrastrukturun qurulmasına hər vaxt maneə olmağa cəhd edirdilər. Azərbaycan da neft olub və var. Yeni müqavilə isə göstərdi ki, hələ bundan sonra da olacaq!

Xəzər ölkəmizə məxsus sektorunda, sahildən təxminən 120 kilometr şərqdə yerləşən AÇG yataqları dünyanın ən zəngin neft mənbələrinə bənzəyirdi. “Çırağ”dan artıq 21 ildir neft hasil olunur. 2005-ci ildən “Azəri” yatağı da neft verməyə başlayıb (“Azəri”nin özü üç hissədən - “Mərkəzi Azəri”, “Qərbi Azəri” və “Şərqi Azəri” yataqlarından ibarətdir ki, bu da təbii Azərbaycan bir töhfəsidir). “Günəşli”nin dayaz hissəsi sovet dönməndən Azərbaycan neftçiləri tərəfindən istismar olunur. Dərinsulu hissəsinin işlənməsi isə “Əsrin müqaviləsi”nin tərkibinə daxildir.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondu (ARDNF) 2001-ci ilin əvvəlindən bu il sentyabrın 1-dək AÇG layihəsinin reallaşması çərçivəsində 135 milyard 142 milyon dollardan çox gəlir əldə edib. AÇG üzrə HPBS-dən əldə olunan bilavasitə gəlirlər Azərbaycan Respublikasına bonus ödənişləri, mənfəət neftindən pay, vergilər, təmənnasız səmt qazı, SOCAR-in mövcud infrastrukturunun (gəmilər, qazma qurğuları, tikinti-qurardırma sahələri və s.) modernləşdirilməsi, icarə haqları, məşğulluq fonduna,

sosial və digər fondlara ödənişlər daxildir.

“Əsrin müqaviləsi”nin imzalanmasından keçən 24 il tarix üçün böyük zaman kəsiyi deyil. Bununla belə, həmin qaz dövr ərzində Azərbaycan bir sıra global layihələr həyata keçirmiş, böyük uğurlara imza atmışdır. Bakıdan 55 kilometr cənubda Səngəçal terminalı - dünyanın ən böyük neft-qaz terminalı tikilmişdir. Bakıdan Supsaşa uzanan Qərb İcra Boru Kəməri, üç ölkənin ərazisindən keçən Bakı-Tiflis-Ceyhan neft və Bakı-Tiflis-Ərzurum qaz kəmərləri çəkilmişdir. İndi Azərbaycan Bakıdan Avropayaqədər uzun məsafə qət edən, Xəzərdən başlayıb Adriatik dənizindən keçən “Cənub qaz dəhlizi” yaradıb ki, onun da dörd segmentindən üçü artıq istifadəyə verilib.

Azərbaycanın götürdüyü özt düzgün, inkişafı davamildir. Özt də hər sahədə! Prezident İlham Əliyevin yeni müqavilənin imzalanmasında dediyi kimi: “Bizim çox böyük maliyyə resurslarımız var. Artıq 1999-cu ildən fəaliyyətə başlamış Azərbaycan Dövlət Neft Fondu bizim üçün çox önəmli bir amildir. Bəz valyuta ehtiyatlarımızı artırırıq, həftə neftin qiymətinin aşağı düşməsi ilə əlaqədar yaranmış bəzi çətinliklər də bizi bu yoldan döndərə bilmədi. Biz həftə bu illərdə öz valyuta ehtiyatlarımızı artırırmış, artırcacığıq. Əlbəttə ki, “Əsrin kontraktı”nın uzadılması və “Sahdaz” layihəsinin, “Cənub qaz dəhlizi”nin icrası nəticəsində bizim maddi imkanlarımız daha da genişlənəcək.

Beləliklə, AÇG-dən növbəti illərdə çıxarılacaq neftdən gələn gəlirlər ölkəmizin maddi imkanlarının genişləndirilməsinə daha bir təkan verəcək. Çünki AÇG potensialı böyük olan yataqlar bloqudur. Onun əsrin ortasında ölkəmizə gətirdiyi iqtisadi mənfəətlər maksimum çatdırılacaq. 2050-ci ilədək bu yataqlar blokuna 40 milyard dollardan artıq sərmayə qoyulması nəzərdə tutulur. Beynəlxalq tərəfdaşlar ARDNF-ə 3,6 milyard dollar bonus ödəyəcəklər. Yeni müqavilənin şərtləri Azərbaycanın və SOCAR-in son illərdə artan maliyyə və texnoloji potensialını əks etdirməklə yanaşı, həm də xarici tərəfdaş şirkətlərin Azərbaycan iqtisadiyyatına olan inamını da göstərir. Yeni, ölkəmizin yaraddığı tərəfdaşlıq formalarını yeni müstəviyə qaldırır.

Tərəfdaşlıqdan söz düşmüşkən, yeni sazişdə AÇG-nin tərəfdaşları dəyişməyib. BP (Böyük Britaniya) layihənin operatoru olaraq qalır. SOCAR (Azərbaycan) layihədə AZAÇG şirkəti ilə təmsil olunur. Digərləri “Sevron” (ABS), “Inpeks” (Yaponiya), “Statoyl” (Norveç), “Eksomobil” (ABS), TP (Türkiyə), “İtoçu” (Yaponiya) və OVL (Hindistan) şirkətləridir. Sazişin bir hissəsi olaraq SOCAR-in layihədəki iştirak payı əvvəlki 11,65 faizdən 25 faizə çatdırılıb.

Ölkəmizdə neft gəlirlərindən düzgün və məqsədyönlü şəkildə istifadə olunur. Azərbaycan Dövlət Neft Fondu dünyadakı ən şəffaf neft fondlarındandır. Ulu öndər Heydər Əliyev düzgün və ullağgö-

rən siyasət həyata keçirərək neftdən əldə olunan gəlirləri xalqın ən ümdə problemlərinin qısa müddətdə həllinə yönəltmişdir. Bu uğurlu xətt indi Prezident İlham Əliyev tərəfindən ardıcılıqla həyata keçirilir və gündün tələbləri baxımından daha da inkişaf etdirilir. Azərbaycan nefti, əsasən AÇG nefti hesabına ölkədə yeni müasir yollar və möhtəşəm körpülər salınıb. Qaçqın və məcburi köçkünlər üçün yeni qəsəbələr tikilib. Bütün sahələrdə yeni infrastruktur qurulub. Yeni müqavilənin imzalanması mərasimindəki nitqində dövlət başçısı bu barədə də geniş danışmışdır: “Bu gün bizim abadlaşan bölgələrimiz, inkişaf edən ölkə, Bakı şəhəri, - dünyanın ən gözəl şəhərlərindən biridir, - tikdijimiz 3 mindən artıq məktəb, 600-dən çox xəstəxana, bölgələrdə tikdijimiz 50-dən çox olimpiya mərkəzi, inşa etdijimiz 11 min kilometrən çox yollar, enerji infrastrukturumuz, iqtisadi inkişafımız, iqtisadiyyatın saxələndirilməsi - bütün bunların təməlinə neftdən əldə edilən gəlirlərdən səmərəli istifadə etmə imkanımız dayanır”.

Azərbaycan neft kapitalını insan kapitalına çevirə bilmişdir. Həyata keçirilən global layihələr, konkret olaraq AÇG üzrə imzalanan yeni sazişin də bu möhtəşəm işlərə böyük töhfəsi olacaq. 2018-ci il yanvarın 29-da ARDNF-a yeni sazişə uyğun olaraq 450 milyon dollar həcmində ilk bonus ödənişi bunun ayarı təsdiqidir.

Flora SADIQLI,
“Azərbaycan”

Təkrar

Ölüm sevinməsin qoy

Şəhidlik zirvəsinə yüksələn Fərman Əsədli heç vaxt unudulmayacaq

Yaşasaydı 28 yaşı tamam olacaqdı. Lakin şəhidliyi canından üstün tutdu. Bu zirvəyə ucalmaq üçün düşmənin gözüne dik baxdı. Fürsət gözləyirdi ki, igid övladlarımızın qisasını alsın. Belə bir fürsət 2016-cı ilin aprel ayında düşdü. Fərman Əsədli yeznəsi ilə birlikdə könüllü olaraq cəbhə bölgəsinə getdi...

Mübariz Rəhimovla rastlaşan hər iki gənc onun xahişi ilə hərbcini hərbi mövqeyə aparırlar. Kəndə çatanda düşmənin atdığı "D-30" top mərmisi "Niva"-nın yaxınlığında partlayaraq qabaq oturaqda əyləşən Fərmanı və Sadiq Əliyevi yaralayır, kapitan Mübariz Rəhimova isə heç nə olmur. Yaralıları təcili olaraq Tərtər Rayon Xəstəxanasına çatdırırsalar da Fərman Əsədlinin həyatını xilas etmək mümkün olmur.

Qarşımda bir videogörüntü var. Ona baxmaq o qədər də asan deyil. Görüntüdə Fərmanın qızı Lalə rəqs edə-edə deyir: - Atam vətən uğrunda şəhid olub. Bizim kimi uşaqların xoşbəxt həyatı üçün canından keçib. Mən bununla fəxr edirəm. Ancaq bir arzum var. Qoy heç bir uşaq atasız, anasız böyüməsin.

Sentyabrın 10-da Fərmanın 28 yaşı tamam oldu. Sağlığında olduğu kimi indi də dostları, qohumları, yaxınları bir araya toplaşib ünvanına xoş sözlər söylədilər. Atası Elçin müəllimi heç vaxt oğulnikili çəkməyə qoymayan dostları Fərmanın növbəti doğum günündə də onun igidliyindən, vətən təəssübü çəkməsindən və bu yolda şəhid olaraq ən uca zirvəyə yüksəlməsindən danışdılar. Dedilər ki, keçirdiyimiz hər gün tarixə döndür. Tarixə yazılan günlərin isə hamısı yaddaqlan olmur. Elə günlər var ki, onlar unudulub gedir, elələri də var ki, yaddaşlara əbədi həkk olur. Elə Fərman Əsədli kimi. Gənc yaşında müqəddəs torpaqlarımızın qeyrətini çəkərək şəhid olan bu gənc əbədiyyətə qovuşaraq özünə ölümsüzlük qazandırdı.

Sabir ƏLİYEV,
"Azerbaycan"

dilər ki, ermənilər cəbhəboyu təxribat törədərək ərazilərimizə soxulmaq istəyirlər. Fərman yeznəsinə zəng edib vəziyyəti söylədi. Onlar görüşüb birlikdə cəbhə bölgəsinə getməyi qərara aldılar. Vədləşib şəhər saat 10 radələrində cəbhədə qulluq edən hərbcilərimizə dəstək olmaq üçün birlikdə Tərtər rayonunun Şıxarx qəsəbəsinə yola düşdülər. Yoluştü əsgərlər üçün bir qədər arzaq da aldılar. Qəsəbəyə az qalmış şiddətli döyüşlərin gətirdiyin şəhidi oldular. Qəsəbə erməni təcavüzkarları tərəfindən ağır artilleriya atəsinə tutulmuşdu. Onlar hərbcilərimizə dəstək olmaq üçün gəldiklərini bildirəndə, hərbcilər köməyə ehtiyac olmadığını söylədilər və ərazinin təhlükəli olduğunu bildirdilər. Fərman da, yeznəsi Sadiq də əsgərlərimizə - "xalq sizinlədir" deyərək döyüş bölgəsindən bir qədər uzaqlaşdılar.

Qeyd edək ki, həmin vaxt Azərbaycanın neçə-neçə mərd oğlu da ordumuza dəyərli olmaq üçün əraziyə toplaşmışdılar. Fərmanla Sadiq mülki vətəndaşları oradan uzaqlaşdırmağa başlayanda

düşmənin artilleriyası mövqələrimizi atəşə tutdu. Fərman cəld özünəməxsus "Niva" markalı maşınına minərək mülki vətəndaşların yanına sürdü və onların təhlükəsizliyini təmin etməyə başladı. Yol kənarında "QAZ-3308" markalı hərbi yük avtomatınının dayandığını görüb səbəbini soruşanda avtomobilin akkumulyatorunun sıradan çıxdığını söylədilər. Biləndə ki, avtomatında döyüşdə şəhid olmuş əsgərlərimizin cənəzləri var, cəld Sadiqlə birlikdə "Niva"sındakı akkumulyatoru çıxararaq hərbi avtomobilə tərəf qaçmaq üçün işə salaraq Tərtər şəhərinə tərəf sürür. Avtomatını "N" sayılı hərbi hissəyə təhvil verdikdən sonra Fərmanla Sadiq yenidən döyüş bölgəsinə qayıdırlar. Elə bu vaxt düşmənin atdığı mərmilərdən birinin partlaması nəticəsində əsgərimizin yaralandığını görürlər. Fərman Sadiqlə birlikdə onu döyüş bölgəsindən çıxararaq həkimlərə təhvil verir. Beləcə var qüvvələri ilə işləyən hər iki gənc axşama yaxın əsgərlərimizlə sağollaşaraq Gəncəyə qayıtmaq üçün yola çıxırlar. Yolda kapitan

GÖYÇAY RAYON İCRA HAKİMİYYƏTİ

açıq tender elan edir

Tender 1 LOT üzrə keçirilir:

LOT 1 - Göyçay şəhərində mənzillərin təmiri işlərinin görülməsi.

Tender iştirakçılarının təklifi edilir ki, öz tender təkliflərini möhürlənmiş, imzalanmış şəkildə ikiqat zərflərdə yazılı surətdə təqdim etsinlər.

Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımi maliyyə və texniki imkanlara malik olmalıdırlar.

Tenderdə iştirak etmək istəyənlər LOT üzrə aşağıdakı məbləğdə iştirak haqqını göstərilən hesaba köçürdükdən sonra Azərbaycan dilində tərtib olunmuş əsas şərtlər toplusunu **Göyçay rayonu, M.Ə.Rəsulzadə küçəsi, 130 (Əlaqələndirici şəxs: Kərimov Kamran liqar oğlu, telefon: (051) 408-76-76) ünvanından ala bilərlər.**

İştirak haqqı:

LOT 1 - 100 (bir yüz) manat

Hesab: AZ39CTRE00000000000002511331
VÖEN: 6000043011
Bank: "Kapital Bank" ASC-nin Göyçay filialı
Kod: 200792
VÖEN: 9900003611
M/H: AZ37NABZ0135010000000001944
S.W.I.F.T: BIK ALBAZ2XX

İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

- tenderdə iştirak etmək üçün yazılı müraciət;
- tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- tender təklifi (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 30 bank günü qüvvədə olmalıdır);

Xəzər dənizində zəlzələ qeydə alınıb

Sentyabrın 11-də Xəzər dənizində 3,5 bal gücündə zəlzələ baş verib. Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası nəzdində Respublika Seysmoloji Xidmət Mərkəzindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, yeraltı təkanlar yerli vaxtla saat 04:59:44-də qeydə alınıb.

Ocağı 60 kilometr dərinlikdə yerləşən zəlzələ hiss olunmayıb.

B İ L D İ R İ Ş

Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi "Əlilliliyi olan şəxslərə sanatoriya-kurort putyovkalarının (yollayışların) alınması" adlı təkrar müsabiqə keçirir.

Müsabiqədə qeyri-hökumət təşkilatları, hüquqi və fiziki şəxslər iştirak edə bilərlər.

İştirak haqqı yoxdur.

Maraqlanan təşkilatlar müsabiqənin əsas şərtlər toplusunu və texniki tapşırığını əldə etmək üçün Bakı şəhəri, Salatin Əsgərova küçəsi, 85 ünvanına yazılı müraciət edə bilərlər.

Müsabiqədə iştirak edən təşkilatların təklifləri Salatin Əsgərova küçəsi, 85 ünvanına (5-ci mərtəbə, otaq 506) 25 sentyabr 2018-ci il saat 17:00-dan gec olmayaraq təqdim edilməlidir. Gecikdirilmiş təkliflər qəbul olunmayacaqdır.

Müsabiqə 26 sentyabr 2018-ci il saat 11:00-də Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyində keçiriləcəkdir.

Əlaqə telefonu: (012) 596-44-09

Müsabiqə komissiyası

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri atəşkəs rejimini 84 dəfə pozub

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri qaçqın və köçkünlərin vətənə qaytarılması məsələsini qabartdı. O məlumat verdi ki, Rusiyanın iştirakı ilə bu istiqamədə konkret iş aparılır. Putin əlavə etdi ki, Suriyada bir milyondək qaçqının yerləşdirilməsi üçün şərait yaradılıb.

Göründüyü kimi, İdlibin mülki əhalisinin təhlükəsizliyi Bəşşar Əsəd rejimi və onun müttəfiqləri üçün ələ bir əhəmiyyət kəsb etmir. Odur ki, əyalətdə hərbi əməliyyatın başlayacağı təqdirdə mülki əhalinin böyük bir fəlakətə üz-üzə qalacağı şübhə doğurmur. Əvvəla, dinc sakinlərin təhlükəsizliyinə konkret zəmanət verən yoxdur. Digər tərəfdən, Suriya münaqişəsinin gedişi göstərir ki, terrorizmlə mübarizə bəhanəsi ilə mülki əhalinin kütləvi şəkildə məhv edilməsi, üstəlik, etnik-dini təmizləmə prosesi gedir.

İdlibdə 3 milyon nəfərdən çox adam yaşayır. Onların əksəriyyəti Suriyanın müxtəlif bölgələrindən köçkün düşmüş şəxslərdir. Məcburi köçkünlər indi ayaq üstədlər, daha təhlükəsiz yərə getmək üçün Bəşşar Əsəd ordusunun hücumunu gözləyirlər.

BMT-nin məlumatına görə, hərbi qarşıdurma başlayandan beri ölkədə 400 min nəfərdən çox adam həlak olmuşdur. Onların mütləq əksəriyyəti dinc sakinlərdir. Bəşşar Əsəd rejiminin və onun müttəfiqlərinin, eləcə də ABS-in başçılıq etdiyi beynəlxalq koalisiyanın həyata keçirdiyi hərbi əməliyyatlar zamanı mülki əhalinin təhlükəsizliyinə məhəl qoyulmamış, uğur kütləvi bombardmanlar hesabına əldə edilmişdir. Eyni metodun İdlibdə də tətbiq olunacağı istisna edilmir. Yeni əyalətin qan gölünə çevrilməyəcəyinə zəmanət yoxdur.

Bu arada Bəşşar Əsəd rejiminin və onun müttəfiqlərinin İdlibə hava hücumları və top atışları ağırlı bəhrəsini verməkdədir. BMT-nin məlumatına görə, sentyabrın 1-dən 9-dək İdlibdə və Həma əyalətinin bəzi rayonlarında 30 mindən çox sakin ev-eşiyini tərk etmək məcburiyyətində qalmışdır. Beynəlxalq təşkilat xəbərdarlıq edir ki, İdlibdə vəziyyət XXI əsrin ən ağır humanitar fəlakətinə çevrilə bilər.

Allahverdi MEHDİYEV,
"Azerbaycan"

İdlib humanitar fəlakət astanasında

Əyalətdə əsrin faciəsi yaşana bilər

Suriyanın İdlib əyaləti ətrafında yaranmış vəziyyət dünya ictimaiyyətinin diqqət mərkəzindədir. Bəşşar Əsəd rejimi və onun müttəfiqləri - Rusiya və İran bölgəni nəzarət altına almaqda israrlıdırlar. Bu məqsədlə lazımi hərbi hazırlıq işləri görülmüşdür. Əyalət şorq, cənub və qərb tərəfdən mühasirəyə alınmışdır. Suriya ordusu, Rusiya və İran qoşunları İdlibə həlledici zərbə endirmək üçün əmr gözləyir. Rusiya İdlibdə hərbi əməliyyata dəstək vermək üçün Aralıq dənizinin Suriya sahillərində 10 hərbi gəmidən ibarət qrup formalaşdırmışdır.

Gərginliyin azaldılması zonasına nəzarət Türkiyəyə verildi. O vaxtdan bəri Türkiyə Silahlı Qüvvələri İdlibdə 12 müşahidə məntəqəsi yaratmışdır. Türkiyəli hərbcilər əyalətdə atəşkəs təmin etməyə müvəffəq olmuşlar.

Lakin çox keçmədi ki, Suriya rejiminin, Rusiya və İranın İdlibə münasibətdə mövqeyi dəyişdi. Ötən ilin dekabr ayından etibarən Suriya hökumət qoşunları müttəfiqlərinin dəstəyi ilə İdlibə fəsilələrlə həmlə edib terrorçu qrupların nəzarət etdiyi bir sıra mövqeləri ələ keçirdi. Keçən ay rəsmi Moskva birmənalı şəkildə bəyan etdi ki, İdlib terrorçulardan təmizlənəlidir. Türkiyə rəsmilərinin rusiyalı həmkarları ilə əyalətdə barışığın qorunub saxlanması naminə apardıqları danışıqlar nəticəsiz qaldı. Sentyabrın 7-də Tehrandə keçirilmiş İran-Rusiya-Türkiyə üçtərəfli sammitində də görüş iştirakçıların mövqeləri dəyişmədi. Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan İdlibdə yaranmış vəziyyəti son dərəcə təhlükəli olduğunu vurğulayaraq bildirdi ki, Ankara əyalətdə kütləvi qan axıdılmasının əleyhinədir. O qeyd etdi ki, İdlib kimi bir bölgədə terrorizmlə effektiv mübarizə aparmaq üçün vaxt və səbr tələb edən müxtəlif metodlardan istifadə etmək lazımdır. İdlibdə ələ bir həll yolu axtarıb tapmaq vacibdir ki, tərəflər narəhatlıq keçirməsin. Ərdoğan nəzərə çarpdırdı ki, Türkiyə 3,5 milyon suriyalı qaçqına evsahibliyi edir, amma

məsi əvəzinə, gələcəkdə suriyalı qaçqın və köçkünlərin vətənə qaytarılması məsələsini qabartdı. O məlumat verdi ki, Rusiyanın iştirakı ilə bu istiqamədə konkret iş aparılır. Putin əlavə etdi ki, Suriyada bir milyondək qaçqının yerləşdirilməsi üçün şərait yaradılıb.

Göründüyü kimi, İdlibin mülki əhalisinin təhlükəsizliyi Bəşşar Əsəd rejimi və onun müttəfiqləri üçün ələ bir əhəmiyyət kəsb etmir. Odur ki, əyalətdə hərbi əməliyyatın başlayacağı təqdirdə mülki əhalinin böyük bir fəlakətə üz-üzə qalacağı şübhə doğurmur. Əvvəla, dinc sakinlərin təhlükəsizliyinə konkret zəmanət verən yoxdur. Digər tərəfdən, Suriya münaqişəsinin gedişi göstərir ki, terrorizmlə mübarizə bəhanəsi ilə mülki əhalinin kütləvi şəkildə məhv edilməsi, üstəlik, etnik-dini təmizləmə prosesi gedir.

İdlibdə 3 milyon nəfərdən çox adam yaşayır. Onların əksəriyyəti Suriyanın müxtəlif bölgələrindən köçkün düşmüş şəxslərdir. Məcburi köçkünlər indi ayaq üstədlər, daha təhlükəsiz yərə getmək üçün Bəşşar Əsəd ordusunun hücumunu gözləyirlər.

Bu arada Bəşşar Əsəd rejiminin və onun müttəfiqlərinin İdlibə hava hücumları və top atışları ağırlı bəhrəsini verməkdədir. BMT-nin məlumatına görə, sentyabrın 1-dən 9-dək İdlibdə və Həma əyalətinin bəzi rayonlarında 30 mindən çox sakin ev-eşiyini tərk etmək məcburiyyətində qalmışdır. Beynəlxalq təşkilat xəbərdarlıq edir ki, İdlibdə vəziyyət XXI əsrin ən ağır humanitar fəlakətinə çevrilə bilər.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar SADIQOV

Ünvan

AZ 1073, Bakı şəhəri,
Mətbuat prospekti,
529-cu məhəllə, IV mərtəbə
e-mail:
secretary@azerbaijan-news.az
az_reklam@azeronline.com
azerbaijan-news@mail.ru
www.azerbaijan-news.az

Telefonlar

Qəbul otağı - 539-68-71,
Baş redaktor məvənləri - 538-86-86, 434-63-30,
538-97-96,
Mosul katib - 539-43-23,
Mosul katib məvənləri - 539-44-91,
Parlament və
siyasət şöbəsi - 539-72-39, 539-63-82,
İqtisadiyyat şöbəsi - 538-42-32, 538-35-55,

Beynəlxalq həyat, idman
və informasiya şöbəsi - 432-37-68,
Humanitar siyasət şöbəsi - 538-56-60,
Reklam şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11,
Kompyuter mərkəzi - 539-20-87,
Fotoillüstrasiya şöbəsi - 538-84-73,
Mühəsibət - 539-59-33,
Faks - (+994 12) 5398441

Qeydiyyat nömrəsi 1

"Azerbaycan" qəzetinin
kompyuter mərkəzində
yığılb sahifələnmis,
"Azerbaycan" nəşriyyatında
çap edilmişdir

Rəsmi sənəd və çıxışlarda
süylənildilərlə bərabər,
dərəcə üçün göndərilən digər
yazılarda kiçiklər də
Azərbaycan dövlətinin
mənafeyinə uyğun gəlir

Əlyazmalara cavab verilir
və onlar geri qaytarılır

Gündəlik qəzet

Tiraj 8601
Sifariş 2648